

JOSH McDOWELL

Josh McDowell

MAI MULT DECÎT UN SIMPLU TÎMPLAR

Cum se face oare că atunci cînd vorbeşti despre Dumnezeu oamenii nu par a fi ofensaţi, dar deîndată ce pomeneşti numele lui Isus, de cele mai multe ori, ei încearcă să schimbe subiectul? De ce oare, în tot cursul istoriei, oamenii s-au deosebit atît de mult prin răspunsul pe care l-au dat la întrebarea:

"Cine este Isus?"

PREFAȚĂ 5
1. Ce-l face pe Isus atît de diferit? 7
2. Domn, înșelător sau lunatic? 22
3. Ce părere are știința? 32
4. Sînt documentele biblice vrednice de încredere? 37
5. Cine și-ar da viața pentru o minciună? 56
6. La ce ne-ar folosi un Mesia mort? 67
7. Ai auzit ce s-a petrecut cu Saul? 73
8. Pentru ce căutați între cei morți pe Cel ce este viu? 83
9. Aș vrea să-l cunosc pe adevăratul Mesia 94
10. Nu mai există nici o altă cale? 103
El a schimbat viața mea 109

PREFAȚĂ

Cu aproape 2000 de ani în urmă, Isus Și-a făcut intrarea în rasa umană, într-o mică așezare evreiască. El a fost membrul unei familii sărace dintr-un grup minoritar, trăind în una din cele mai mici țări ale lumii. El a trăit aproximativ treizeci și trei de ani, dintre care numai ultimii trei au cuprins activitatea Sa publică.

Totuși, oamenii de pretutindeni își aduc aminte de El. Data ziarului nostru de dimineață sau anul de publicație al unui manual universitar aduc mărturie cu privire la faptul că Isus a trăit una din cele mai semnificative vieți din cîte au fost trăite vreodată.

Remarcabilul istoric H. G. Wells a fost întrebat odată: "Cine a lăsat cea mai permanentă impresie asupra istoriei?" El a replicat că, dacă este să judecăm măreția unei persoane pe bază de standarde istorice, "Isus se situează pe primul loc".

Istoricul Kenneth Scott Latourette spunea: "Odată cu trecerea secolelor, se adună tot mai multe dovezi cu privire la faptul că, măsurat după efectele pe care le-a produs în istorie, Isus a trăit viața cea mai influentă din cîte s-au trăit vreodată pe această planetă. Și această influență pare a fi în continuă creștere."

Ernest Renan făcea următoarea observație: "Isus a fost cel mai măreț geniu religios care a trăit vreodată. Frumusețea Lui este eternă, și domnia Lui nu va avea sfîrșit. Isus este unic în toate privințele, și nimic nu poate fi asemănat cu El. Întreaga istorie este de neconceput fără Cristos."

CAPITOLUL 1

CE-L FACE PE ISUS ATÎT DE DIFERIT?

Cu cîtăva vreme în urmă, vorbeam în fața unui grup de studenți în Los Angeles, și am adresat întrebarea: "Cine este, după părerea voastră, Isus Cristos?" Răspunsul lor a fost că El ar fi un mare lider religios. Sînt de acord, Isus Cristos a fost un mare conducător religios. Eu cred însă că El a fost mult mai mult decît atît.

De-a lungul veacurilor, oamenii s-au deosebit prin răspunsul pe care l-au dat la întrebarea: "Cine este Isus?" De ce atît de multe discuții asupra acestei persoane? Cum se face că numele Lui, mai mult decît cel al oricărui alt lider religios, produce tulburare? Cum se face oare că atunci cînd vorbești despre Dumnezeu oamenii nu par a fi ofensați, dar deîndată ce pomenești numele lui Isus, de cele mai multe ori, ei încearcă să schimbe subiectul, sau devin defensivi?

Am început să-i vorbesc despre Isus unui șofer de taxi din Londra, și reacția lui a fost: "Nu-mi place să vorbesc despre religie, și mai ales despre acest Isus."

Prin ce se deosebește Isus de ceilalți lideri religioși? Cum se face că numele lui Buda, Mahomed sau Confucius nu-i tulbură pe oameni? Motivul este că niciunul dintre aceștia nu a pretins a

fi Dumnezeu, în afară de Isus. Acesta este faptul care-L face pe El atît de diferit de toţi ceilalţi. Oamenii care L-au cunoscut pe Isus şi-au putut da seama deîndată că El făcea cu privire la Sine afirmaţii cu totul uimitoare. Era cît se poate de clar că aceste pretenţii Îl identificau ca fiind mai mult decît un profet sau un simplu învăţător. El a pretins în mod deschis a fi Dumnezeu. El a pretins a fi singura cale spre o relaţie cu Dumnezeu, singura sursă de iertare a păcatelor şi singurul mijloc de mîntuire. Pentru mulţi oameni, aceste afirmaţii par a fi exclusive, prea înguste ca să le poată accepta. Totuşi, ceea ce contează este nu ceea ce vrem noi să gîndim sau să credem, ci mai degrabă, cine a pretins Isus a fi?

Ce ne spun documentele Noului Testament în această privinţă? Auzim adesea expresia: "divinitatea lui Isus Cristos". Aceasta înseamnă că Isus Cristos este Dumnezeu.

A. H. Strong, în cartea *Systematic Theology* (Teologie sistematică) Îl defineşte pe Dumnezeu ca fiind "spiritul infinit şi perfect, în care toate lucrurile îşi au originea, suportul şi sfîrşitul." (1) Această definiţie a lui Dumnezeu este acceptată de toţi teiştii, inclusiv musulmanii şi evreii. Teismul învaţă că Dumnezeu este un Dumnezeu personal, şi că universul a fost conceput şi creat de către El. Dumnezeu susţine şi guvernează universul în prezent. Teismul creştin adaugă la definiţia de mai sus: "şi care s-a întrupat în Isus din Nazaret."

Isus Cristos este defapt în acelaşi timp un nume şi un titlu. Numele "Isus" derivă de la forma greacă a numelui Jeshua, sau Joshua, însemnînd "Iehova-Mîntuitorul" sau "Domnul ne mîntuieşte." Titlul de "Cristos" este derivat de la cuvîntul grecesc

pentru Mesia (sau evreiescul *Mashiach* - Daniel 9:26) și înseamnă: "Unsul". Două funcții, aceea de împărat și aceea de preot, sînt implicate în folosirea titlului de "Cristos". Acest titlu declară că Isus este preotul promis și împăratul profețiilor Vechiului Testament. Această afirmație joacă un rol crucial în dobîndirea unei înțelegeri corecte cu privire la Isus Cristos și la creștinism.

Noul Testament ni-L prezintă în mod clar pe Cristos ca fiind Dumnezeu. Numele atribuite Lui în Noul Testament sînt de așa natură, încît ele l-ar putea fi atribuite numai lui Dumnezeu. De exemplu, Isus este numit Dumnezeu în următoarele expresii: "Așteptînd fericita noastră nădejde și arătarea marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor, Isus Cristos" (Tit 2:13; compară cu Ioan 1:1, Evrei 1:8, Romani 9:5, 1 Ioan 5:20-21). Scriptura îi atribuie lui Isus caracteristici pe care nu le poate avea decît Dumnezeu. Isus ne este prezentat ca existînd prin Sine Însuși (Ioan 1:4, 14:6); omniprezent (Matei 28:20, 18:20); atotștiutor (Ioan 4:16, 6:64, Matei 17:22-27); omnipotent (Apoc. 1:8, Luca 4:39-55, 7:14-15, Matei 8:26-27); deținînd viața în Sine (1 Ioan 5:11,12,20, Ioan 1:4).

Isus a primit slava și închinarea ce I se cuvine numai lui Dumnezeu. Într-o confruntare cu Satana, Isus a zis: "Este scris: «Domnului Dumnezeului tău să te închini, și numai Lui să-I slujești»" (Matei 4:10). Și totuși, Isus a primit închinare ca Dumnezeu (Matei 14:33, 28:9), ba uneori chiar a pretins acest lucru (Ioan 5:23, compară cu Evrei 1:6, Apoc. 5:8-14).

Cei mai mulți din urmașii lui Isus au fost evrei devotați, care credeau în singurul Dumnezeu adevărat. Ei erau monoteiști pînă în măduva oaselor; și totuși, ei au recunoscut în Cristos pe Dum-

nezeul întrupat. Datorită educației sale rabinice extensive, Pavel ar fi fost cel mai puțin înclinat să-l atribuie lui Isus calități divine și să se închine acestui tîmplar din Nazaret, numindu-L Domn. Și totuși, aceasta este tocmai ceea ce el a făcut. El a recunoscut pe Mielul lui Dumnezeu (Isus) ca Dumnezeu, atunci cînd a spus: "Luați seama la voi înșivă și la toată turma peste care v-a pus Duhul Sfînt episcopi, ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care a cîștigat-o cu însuși sîngele Său" (Fapt. Ap. 20:28).

Petru a mărturisit, după ce Cristos l-a pus întrebarea cu privire la identitatea Sa: "Tu ești Cristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu" (Matei 16:16). Isus nu a răspuns declarației lui Petru încercînd să-i corecreze concluzia, ci recunoscînd validitatea și sursa acesteia: "Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă nu carnea și sîngele ți-au descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu care este în ceruri" (Matei 16:17).

Marta i-a zis lui Isus: "Cred că Tu ești Cristosul (Mesia), Fiul lui Dumnezeu" (Ioan 11:27).

Apoi îl avem pe Natanael, care socotea că nimic bun nu poate ieși din Nazaret. El a recunoscut că Isus era "Fiul lui Dumnezeu...Împăratul lui Israel" (Ioan 1:49).

În timp ce Ștefan era ucis cu pietre, el "se ruga și zicea: «Doamne Isuse, primește duhul meu!»" (Fapt. Ap. 7:59). Scriitorul epistolei către Evrei Îl numește pe Cristos Dumnezeu, atunci cînd scrie: "Pe cînd Fiului i-a zis: «Scaunul Tău de domnie, Dumnezeule, este în veci de veci»" (Evrei 1:8). Ioan Botezătorul a anunțat venirea lui Isus, spunînd că "Duhul Sfînt s-a pogorît peste El în chip trupesc, ca un porumbel. Și din cer s-a auzit un glas, care zicea:

«Tu ești Fiul Meu Preaiubit: în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea!»" (Luca 3:22)

Apoi mai avem, desigur, mărturisirea lui Toma, așa-numit necredinciosul. El reprezintă foarte bine poziția multor studenți din zilele noastre. El a declarat: "Dacă nu voi vedea în mîinile Lui semnul cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mîna mea în coasta Lui, nu voi crede." Eu îl înțeleg pe Toma cît se poate de bine. El și-a zis: "Ei bine, nu în fiecare zi învlază cineva din morți, și nu ți-e dat prea adesea să întîlnești pe cineva care pretinde a fi Dumnezeul întrupat. Eu am nevoie de dovezi." Opt zile mai tîrziu, după ce Toma își verbalizase îndoielile cu privire la Isus în fața celorlalți ucenici, "pe cînd erau *ușile încuiate*, a venit Isus, a stătut în mijloc și le-a zis: «Pace vouă!» Apoi, El i-a zis lui Toma: «Adu-ți degetul încoace și uită-te la mîinile Mele; și adu-ți mîna și pune-o în coasta Mea; și nu fi *necredincios, ci credincios.*» Drept răspuns, Toma I-a zis: «Domnul meu și Dumnezeul meu!» «Tomo, i-a zis Isus, pentru că M-ai văzut, ai crezut. Ferice de cei ce n-au văzut și au crezut.»" (Ioan 20:26-29). Isus a acceptat declarația lui Toma cu privire la Sine, ca fiind Dumnezeu. El îl mustră pe Toma pentru necredința lui, dar nu pentru închinarea pe care I-o aduce.

La acest punct, cineva ar putea obiecta că toate acestea sînt referințele altora cu privire la Cristos, și nu declarațiile Lui Însuși. Acuzația care se aduce adesea în sălile de curs este că oamenii din timpul Lui L-au înțeles pe Isus în mod greșit, la fel ca și noi, creștinii de astăzi. Cu alte cuvinte, Isus nu a pretins defapt a fi Dumnezeu.

El bine, eu cred că a făcut-o, şi mai cred că divinitatea Lui reiese în mod evident de pe paginile Noului Testament. Referinţele sînt nenumărate, şi înţelesul lor este cît se poate de clar. Un om de afaceri, care a cercetat Scripturile pentru a verifica dacă Isus a pretins sau nu a fi Dumnezeu, a declarat: "Oricine poate citi Noul Testament fără a vedea că Isus a pretins a fi Dumnezeu, trebuie să fie la fel de orb ca şi un om care, aflîndu-se în mijlocul naturii într-o zi senină, ar pretinde că nu vede Soarele."

În Evanghelia lui Ioan, găsim o confruntare între Isus şi nişte Iudei. Aceasta a fost stîrnită de faptul că Isus vindecase pe un slăbănog în ziua de sabat, spunîndu-i să-şi ridice aşternutul şi să umble. "Din pricina aceasta, Iudeii au început să-L urmărească pe Isus, şi căutau să-L omoare, fiindcă făcea aceste lucruri în ziua sabatului. Dar Isus le-a răspuns: «Tatăl meu lucrează pînă acum; şi Eu, de asemenea lucrez.» Tocmai de aceea căutau şi mai mult Iudeii să-L omoare, nu numai fiindcă dezlega ziua sabatului, dar şi pentru că zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, şi se făcea astfel deopotrivă cu Dumnezeu." (Ioan 5:16-18)

Cineva ar putea spune: "Ei uite, Josh, şi eu pot spune «Tatăl meu lucrează pînă acum, şi eu de asemenea lucrez.» Şi ce-i cu asta? Această afirmaţie nu dovedeşte nimic." Atunci cînd studiem un document, trebuie să luăm în consideraţie limbajul, cultura, şi în mod deosebit persoana sau persoanele în cauză. În acest caz, avem de-a face cu cultura ebraică, iar persoanele în cauză sînt lideri religioşi evrei. Haideţi să vedem cum au înţeles aceşti evrei remarca lui Isus, cu 2000 de ani în urmă, în propria lor cultură.

"Tocmai de aceea căutau și mai mult iudeii să-L omoare, nu numai fiindcă dezlega ziua sabatului, dar și pentrucă zicea că Dumnezeu este Tatăl Său, și se făcea astfel deopotrivă cu Dumnezeu" (Ioan 5:18). Cum se explică reacția lor atît de dramatică?

Cauza este aceea că Isus a spus: "Tatăl Meu", și nu "Tatăl nostru", și a mai adăugat: "lucrează pînă acum". Folosirea de către Isus a acestor două expresii Îl făcea egal cu Dumnezeu, fiind implicat într-o activitate asemănătoare cu a lui Dumnezeu. Evreii nu se adresau lui Dumnezeu cu expresia "Tatăl Meu", sau, dacă o făceau, ei adăugau "care ești în ceruri". Totuși, Isus n-a făcut așa. El a făcut o afirmație pe care evreii n-au putut s-o înțeleagă greșit, atunci cînd L-a numit pe Dumnezeu "Tatăl Meu". Isus a mai spus că în timp ce Dumnezeu lucrează, El, Fiul, lucrează de asemenea. Din nou, evreii au înțeles implicația, și anume că El pretindea a fi Fiul lui Dumnezeu. Ca rezultat al acestor afirmații, ura evreilor a sporit și mai mult. Dacă la început ei căutau doar să-L persecute, acum s-a trezit în ei dorința de a-L ucide.

Isus nu numai că a pretins a fi egal cu Dumnezeu ca Tatăl Său, dar a susținut de asemenea a fi una cu Tatăl. În timpul Sărbătorii Înnoirii, în Ierusalim, niște conducători religioși evrei L-au abordat pe Isus, chestionîndu-L cu privire la pretenția Sa de a fi Cristosul. Isus Și-a încheiat replica, spunîndu-le: "«Eu și Tatăl una sîntem» (Ioan 10:30). Atunci, iudeii iarăși au luat pietre ca să-L ucidă. Isus le-a zis: «V-am arătat multe lucrări bune, care vin de la Tatăl Meu; pentru care din aceste lucrări aruncați cu pietre în Mine?» Ei I-au răspuns: "Nu pentru o

lucrare bună aruncăm noi cu pietre în Tine, ci pentru o hulă, şi pentrucă Tu, care eşti un om, Te faci Dumnezeu" (Ioan 10:31-33).

Ne-am putea întreba, de ce oare a existat o reacţie atît de puternică la cuvintele lui Isus cu privire la unitatea Sa cu Tatăl? O implicaţie interesantă a acestei fraze apare atunci cînd studiem textul în limba greacă. Învăţatul grec A. T. Robertson scrie că acest cuvînt "una", are în greacă forma neutră, indicînd nu o unitate în personalitate sau scop, ci mai degrabă o unitate în "esenţă sau natură". Robertson mai adaugă: "Această afirmaţie precisă reprezintă apogeul pretenţiilor lui Isus cu privire la relaţia dintre Sine (Fiul) şi Tatăl. Ea a stîrnit din partea fariseilor o ură necontrolată." (2)

Este evident faptul că în minţile celor care au auzit această afirmaţie n-a existat nici o îndoială cu privire la faptul că Isus pretindea a fi Dumnezeu. Astfel, Leon Morris, directorul colegiului Ridley din Melbourne, scrie: "Evreii n-au putut interpreta cuvintele lui Isus altfel decît ca blasfemie, şi au trecut la acţiune, luîndu-I judecata în propriile lor mîini. Fusese scris în lege că blasfemia (hula) trebuia să fie pedepsită prin uciderea cu pietre (Levitic 24:16). Dar aceşti oameni nu aveau de gînd să permită procedurii de cuviinţă a legii să-şi desfăşoare cursul. Ei nu se gîndeau să pregătească o învinuire, pe baza căreia autorităţile să treacă apoi la acţiunea de cuviinţă. În furia lor, ei se pregăteau să fie în acelaşi timp judecători şi călăi." (3)

Isus a fost ameninţat cu uciderea cu pietre pentru "blasfemie". Iudeii au înţeles fără îndoială învăţăturile Lui, dar, ne-am putea întreba, s-au

oprit el oare să cîntărească dacă pretențiile Lui erau adevărate sau nu?

În nenumărate rînduri, Isus s-a referit la Sine ca fiind una în esență și natură cu Dumnezeu. El a afirmat cu tărie: "Dacă M-ați cunoaște pe Mine, ați cunoaște și pe Tatăl Meu" (Ioan 8:19); "Și cine *Mă vede pe Mine, vede pe Cel ce M-a trimis pe* Mine" (Ioan 12:45); "Cine Mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu" (Ioan 15:23); "Pentruca toți să cinstească pe Fiul cum cinstesc pe Tatăl. Cine nu cinstește pe Fiul, nu cinstește pe Tatăl care L-a trimis" (Ioan 5:23), etc. Aceste referințe indică în mod clar faptul că Isus S-a socotit a fi mai mult decît un om; El era egal cu Dumnezeu. Acela care spun că Isus a avut doar o legătură mai intimă și mai apropiată cu Dumnezeu decît alți oameni, trebuie să ia în considerare următoarea afirmație: "Dacă nu Mă cinstiți pe Mine așa cum Îl cinstiți pe Tatăl, înseamnă că ne necinstiți pe amîndoi."

În timp ce țineam o prelegere la un curs de literatură de la o universitate din Virginia, un profesor m-a întrerupt cu observația că singura Evanghelie în care Isus a pretins a fi Dumnezeu este Evanghelia lui Ioan, care a fost scrisă ultima. El a mai spus apoi că Marcu, primul dintre evangheliști, nu menționează niciodată pretenția lui Isus de a fi Dumnezeu. Era evident că acest om nu citise încă Evanghelia lui Marcu, sau dacă o citise, nu-i acordase prea multă atenție.

Ca răspuns, am deschis Biblia la Evanghelia lui Marcu. Acolo Îl găsim pe Isus pretinzînd a fi în stare să ierte păcatele. "Cînd le-a văzut Isus credința, a zis slăbănogului: «Fiule, păcatele îți sînt iertate»" (Marcu 2:5; vezi de asemenea Luca 7:48-50). Conform legii mozaice, acesta era un lucru pe care

numai Dumnezeu îl putea face; Isaia 43:25 restricționează acest prerogativ, atribuindu-L în exclusivitate lui Dumnezeu.

Cărturarii se întrebau: "Cum vorbește omul acesta astfel? Hulește! Cine poate să ierte păcatele, decît numai Dumnezeu?" (Marcu 2:6). Isus a întrebat apoi, ce este mai ușor să spui: "Păcatele îți sînt iertate", sau să spui unui olog: "Scoală-te și umblă"?

Conform cu *Wycliffe Commentary*, aceasta este o întrebare fără răspuns. Ambele afirmații sînt la fel de ușor de făcut; dar pentru a o pronunța pe oricare din ele cu autoritatea de a o pune în aplicare, se cere o putere supraomenească. Desigur, pentru un impostor care ar căuta să scape nedescoperit, prima ar fi mai ușoară. Isus însă a trecut la vindecarea bolii, pentru ca oamenii să știe că El are autoritatea să-l trateze și cauza." (4) Ca urmare, El a fost acuzat de blasfemie de către conducătorii religioși. Lewis Sperry Chafer scrie că "Nici un om de pe pămînt nu are autoritatea și nici dreptul să ierte păcatele. Nimeni nu poate ierta păcatul în afară de Acela, împotriva căruia toți au păcătuit. Cînd Cristos a iertat păcatele oamenilor, așa cum a făcut-o, El nu exersa un prerogativ uman. Din moment ce nimeni în afară de Dumnezeu nu poate să ierte păcatele, înseamnă că Cristos, care a făcut acest lucru, era Dumnezeu." (5)

Acest concept al iertării mi-a dat destul de multă bătaie de cap într-o vreme, deoarece nu-l puteam înțelege. Într-o zi, la un curs de filozofie, răspunzînd unei întrebări în legătură cu divinitatea lui Cristos, am citat versetele de mai sus, din Evanghelia lui Marcu. Un comentariu al unui asistent mi-a stimulat gîndirea, conducîndu-mă la concluzia

că faptul că Cristos a fost în stare să ierte păcatele Îi demonstrează divinitatea. Comentariul asistentului fusese că Isus ar fi putut să-i ierte pe oameni, dar acest fapt n-ar demonstra că El ar fi pretins a fi Dumnezeu. În timp ce mă gîndeam la spusele asistentului, m-a șocat faptul că liderii religioși au reacționat atît de puternic împotriva spuselor lui Cristos. "Da - ar putea spune cineva - te iert". Dar acest lucru îl poate face numai persoana împotriva căreia ai greșit. Cu alte cuvinte, dacă tu păcătuiești împotriva mea, eu pot să-ți spun: "Te iert." Dar nu așa stau lucrurile în cazul lui Cristos. Paraliticul păcătuise împotriva lui Dumnezeu, și acum, Isus, cu autoritatea Sa proprie, îi spune: "Păcatele îți sînt iertate." Da, noi putem ierta injuriile aduse nouă înșine, dar nimeni în afară de Dumnezeu nu poate să ierte păcatele săvîrșite împotriva lui Dumnezeu. Ori tocmai aceasta este ceea ce a făcut Isus.

Nu este de mirare că evreii au reacționat astfel atunci cînd un tîmplar din Nazaret a făcut o afirmație atît de îndrăzneață. Această putere a lui Isus de a ierta păcatele este o indicație surprinzătoare a faptului că El exersa prerogative care îi aparțin în exclusivitate lui Dumnezeu.

Tot în Evanghelia lui Marcu mai este înregistrată relatarea cu privire la judecata lui Isus (14:60-64). Această procedură penală reprezintă una din cele mai clare referințe cu privire la pretenția lui Isus de a fi Dumnezeu. "Atunci, marele preot s-a sculat în picioare în mijlocul adunării, a întrebat pe Isus, și I-a zis: «Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc oamenii aceștia împotriva Ta?» Isus tăcea, și nu răspundea nimic. Marele preot L-a întreat iarăși, și I-a zis: «Ești tu Cristosul, Fiul Celui Binecuvîntat?» «Da, sînt - i-a răspuns Isus - și veți vedea pe Fiul Omului

şezînd la dreapta puterii şi venind pe norii cerului.» Atunci marele preot şi-a rupt hainele şi a zis: «Ce nevoie mai avem de martori? Aţi auzit hula. Ce vi se pare?» Toţi l-au osîndit să fie pedepsit cu moartea."

La început, Isus a refuzat să răspundă, aşa încît marele preot l-a pus sub jurămînt. Fiind sub jurămînt, Isus trebuia să răspundă (şi ce bine-mi pare c-a făcut-o!). El a răspuns la întrebarea "Eşti Tu Cristosul, Fiul Celui Binecuvîntat?" spunînd: "Da, sînt."

O analiză a declaraţiei lui Cristos arată că El a pretins a fi (1) Fiul Celui Binecuvîntat (Dumnezeu) (2) Cel care avea să stea la dreapta puterii, şi (3) Fiul Omului, care va veni pe norii cerului. Fiecare din acestea reprezintă cîte o afirmaţie mesianică distinctă. Efectul cumulativ al acestor trei afirmaţii este semnificativ. Sinedriul - curtea supremă evreiască - a înţeles toate aceste pretenţii, şi marele preot, ca răspuns, şi-a sfîşiat hainele, spunînd: "Ce nevoie mai avem de martori?" Ei înşişi auziseră *mărturia din gura* Lui. *Şi astfel*, Isus a fost acuzat pe baza cuvintelor rostite de El Însuşi.

Robert Anderson subliniază că: "Nici o altă mărturie nu este mai convingătoare decît aceea a unor martori ostili, şi faptul că Isus *pretinsese a fi* Dumnezeu este stabilit în mod incontestabil prin acţiunea duşmanilor Săi. Trebuie să ne amintim că evreii nu erau un trib de sălbatici neştiutori, ci un popor cu o cultură înaltă şi deosebit de religios; şi tocmai aceasta a fost acuzaţia pe baza căreia, în unanimitate, moartea Lui a fost decretată de către Sinedriu - marele lor consiliu naţional, compus din cei mai eminenţi dintre conducătorii lor religioşi,

incluzînd bărbați de talia lui Gamaliel și a marelui său ucenic, Saul din Tars." (6)

Este clar deci că aceasta a fost mărturia pe care Isus a intenționat s-o facă cu privire la Sine. Vedem de asemenea că evreii l-au înțeles pretenția de a fi Dumnezeu. Astfel, existau două alternative: că pretențiile Sale însemnau blasfemie, sau că El era Dumnezeu. Judecătorii Săi vedeau lucrurile cît se poate de clar, atît de clar defapt, încît L-au răstignit, și apoi L-au luat în batjocură, zicînd: "S-a încrezut în Dumnezeu... Căci zicea, «Sînt Fiul lui Dumnezeu»" (Matei 27:43).

H. P. Swete explică semnificația sfîșierii veșmintelor de către marele preot: "Legea interzicea marelui preot să-și sfîșie hainele pentru necazuri personale (Lev. 10:6, 21:10). Dar atunci cînd îndeplinea funcția de judecător, tradiția îi cerea să-și exprime în acest mod oroarea față de orice blasfemie rostită în prezența lui. Ușurarea judecătorului aflat la ananghie este evidentă. Căci dacă dovezile demne de încredere întîrziau să apară, necesitatea lor fusese acum suspendată: prizonierul se acuzase singur." (7)

Începem să observăm că aceasta nu a fost o judecată obișnuită, așa cum scoate în evidență și avocatul Irwin Linton: "Acesta este un caz unic între toate cazurile penale, deoarece aici obiectul acuzațiilor constă nu în acțiunile, ci în identitatea acuzatului. Acuzația primară depusă împotriva lui Cristos, declarația sau mărturisirea, sau mai degrabă scena jucată în fața curții, pe baza căreia El a fost condamnat, interogatoriul din partea guvernatorului roman și inscripția și proclamația de pe crucea Lui din timpul răstignirii - toate acestea se preocupau de o singură întrebare:

aceea a adevăratei identității și demnități a lui Cristos. «Ce credeți despre Cristos? Al cui Fiu este El?»" (8)

Gaynor, renumitul judecător de la tribunalul din New York, în comentariul său cu privire la judecata lui Isus, este de părere că blasfemia a fost acuzația adusă împotriva Lui înaintea Sinedriului. El spune: "Este evident din fiecare din relatările Evangheliilor, că așa-zisa crimă pentru care Isus a fost judecat și condamnat, a fost blasfemia: ... Isus a pretins a avea o putere supranaturală, ceea ce din partea unei ființe umane însemna blasfemie" (9) (Ioan 10:33). (Gaynor se referă aici la faptul că Isus "S-a făcut pe sine Dumnezeu", și nu la ceea ce El a spus cu privire la Templu.)

În cele mai multe cazuri penale, oamenii sînt judecați pentru faptele pe care le-au săvîrșit. Cristos însă a fost judecat pentru ceea ce a pretins a fi.

Judecata lui Isus trebuie să fie suficientă pentru a demonstra în mod convingător faptul că El a pretins a fi Dumnezeu. Judecătorii Lui aduc mărturie cu privire la aceasta. Chiar în ziua răstignirii, dușmanii Lui au recunoscut că El pretinsese a fi Dumnezeul întrupat:

"Preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii și bătrînii, își băteau și ei joc de El și ziceau: «Pe alții i-a mîntuit, iar pe Sine nu se poate mîntui; dacă este El împăratul lui Israel, să se pogoare acum de pe cruce, și vom crede în El! S-a încrezut în Dumnezeu; să-L scape acum Dumnezeu, dacă-L iubește. Căci a zis: "Sînt Fiul lui Dumnezeu"»" (Matei 27:41-43).

BIBLIOGRAFIE:

1. A. H. Strong, *Systematyc Theology* (Teologie Sistematică) (Filadelfia: Judson Press, 1907), Vol.1 pag. 52.
2. Archibald Thomas Robertson, *Word Pictures in the New Testament* (Tablouri verbale ale Noului Testament) (Nashville: Broadman Press, 1932), vol. 5, pag. 186.
3. Leon Morris, *"The Gospel acording to John"* ("Evanghelia după Ioan") (The New International Commentary on the New Testament). (Grand Rapids: William W. Erdmans Publishing Co., 1971), pag.524.
4. Charles F. Pfeiffer şi Everett F. Harrison (ed.), *The Wycliffe Bible Commentary* (Comentariul Biblic al lui Wycliffe) (Chicago: Moody Press, 1962), pag. 943-944.
5. Lewis Sperry Chafer, *Systematic Theology* (Teologie sistematică) (Dallas Theological Seminary Press, 1947), vol. 5, pag. 21.
6. Robert Anderson, *The Lord from Heaven* (Domnul venit din ceruruі) (Londra: James Nisbet & Co., Ltd., 1910) pag. 5.
7. Henry Barclay Swete, *The Gospel according to St. Mark* (Evanghelia dupa Marcu) (Londra: Macmillan & Co., Ltd., 1898), pag 339.
8. Irwin H. Linton, *The Sanhedrin Verdict* (Verdictul Sinedriului) (New York: Loizeaux Brothers, Bible Truth Depot, 1943), pag. 7.
9. Charles Edmund Deland, *The Mis-Trials of Jesus* (Judecata nedreaptă a lui Isus) (Boston: Richard G. Badger, 1914), pag. 118-119.

CAPITOLUL 2

DOMN, ÎNŞELĂTOR SAU LUNATIC?

Pretenţia clară a lui Isus la divinitate elimină tactica, atît de comună în zilele noastre, a scepticilor, care îl consideră pe Isus un om bun, moral, sau un profet care a spus o mulţime de lucruri profunde. Această concluzie este socotită atît de adesea ca fiind unica soluţie acceptabilă din punctul de vedere al ştiinţei, sau rezultatul evident al oricărui raţionament intelectual. Necazul este că mulţi oameni dau din cap în semn de aprobare, fără a observa falsitatea unei asemenea explicaţii.

Pentru Isus, ceea ce oamenii credeau cu privire la El era de o importanţă fundamentală. Dacă este să ţinem seama de lucrurile pe care Isus le-a spus cu privire la Sine, nimeni nu poate ajunge la concluzia că El a fost un om moral sau un profet. Această alternativă nu îi este deschisă nimănui, şi Isus n-a intenţionat niciodată să creeze o asemenea impresie.

C. S. Lewis, fost profesor la Universitatea Cambridge, odată un agnostic convins, a înţeles această chestiune în mod foarte clar. El scrie: "Încerc aici să previn pe orişicine de a face afirmaţia atît de absurdă, pe care oamenii o fac

adesea în legătură cu Isus: «Sînt gata să-L accept ca pe un mare învăţător moral, dar nu-l pot accepta pretenţia de a fi Dumnezeu.» Aşa ceva nu poate fi afirmat. Unul care ar fi fost un simplu om şi ar fi spus lucruri de felul celora pe care le-a spus Isus, n-ar putea fi un mare învăţător moral. El ar trebui să fi fost fie un nebun - de calibrul unuia care se crede un ou clocit - fie un demon din iad. Trebuie să decizi: fie că acest om a fost şi este Fiul lui Dumnezeu, fie un înşelător, sau ceva mai rău."

Apoi, Lewis mai adaugă: "Poţi să-L încătuşezi ca pe un nebun, sau poţi să-L scuipi şi să-L ucizi ca pe un demon; sau poţi să-I cazi la picioare, numindu-L Domn şi Dumnezeu. Dar nu veni cu pretenţia absurdă ca El ar fi fost un mare învăţător al omenirii. El nu ne-a lăsat această alternativă, şi nici n-a intenţionat s-o facă." (1)

F. J. A. Hort, care a investit 28 de ani de muncă într-un studiu critic al Noului Testament, scria: "Cuvintele Lui erau în aşa măsură parte şi expresie a Lui Însuşi, încît ele n-ar avea nici un sens privite ca afirmaţii abstracte ale unui oracol divin sau ale unui profet. Scoateţi-L pe El, ca subiect primar (dar nu ultim) al fiecărei afirmaţii, şi ele toate se prăbuşesc în nonsens." (2)

În cuvintele lui Kenneth Scott Latourette, istoricul creştinsmului de la Universitatea Yale: "Nu învăţăturile Lui sînt cele ce-L fac pe Isus atît de remarcabil, cu toate că ele ar fi îndeajuns ca să-I acorde distincţie. Este combinaţia învăţăturilor cu Omul însuşi. Cele două nu pot fi separate." "Trebuie să fie evident - concluzionează Latourette - pentru orice cititor atent al Evangheliilor, că Isus s-a considerat pe Sine Însuşi şi mesajul Său a fi

inseparabile. El a fost un mare învățător, dar El a fost mai mult decît atît. Învățăturile Sale cu privire la împărăția lui Dumnezeu, la comportarea umană și la natura lui Dumnezeu au fost importante. Dar ele n-ar putea fi separate de persoana Sa, fără a fi - din perspectiva Lui - total viciate." (3)

Isus a pretins a fi Dumnezeu. El nu ne-a lăsat o altă alternativă. Afirmațiile Sale trebuie să fie sau adevărate, sau false, așa încît cercetarea lor merită o considerație serioasă. Întrebarea adresată de Isus ucenicilor: "Dar voi, cine ziceți că sînt Eu?" (Matei 16:15) deschide cîteva alternative.

În primul rînd, să considerăm că pretențiile Sale la dumnezeire au fost false. Dacă ele au fost false, atunci avem două, și numai două alternative. El a știut că ele erau false, sau n-a știut acest lucru. Vom considera fiecare din aceste alternative în mod separat, examinînd dovezile.

A FOST ISUS UN ÎNȘELĂTOR?

Dacă atunci cînd făcea aceste afirmații Isus știa că nu este Dumnezeu, atunci El spunea o minciună, înșelîndu-Și urmașii în mod deliberat. Dar dacă El a fost un înșelător, atunci El a fost și ipocrit, deoarece le-a spus altora să fie cinstiți cu orice preț, în timp ce El însuși învăța și trăia o minciună colosală. Mai mult decît atît, El ar fi fost un demon, deoarece le-a cerut altora să se încreadă în El pentru destinul lor etern. Dacă nu și-ar fi putut dovedi afirmațiile, știind acest lucru, atunci El ar fi trebuit să fie de o răutate inexprimabilă. În sfîrșit, El ar fi trebuit să fie nebun, căci pretențiile Lui de a fi Dumnezeu L-au dus la răstignire.

Mulți oameni spun că Isus a fost un mare învățător moral. Haideți să fim realiști. Cum ar fi putut El să fie un mare învățător moral, și în același timp să îi înșele pe oameni în mod conștient cu privire la cel mai important punct al învățăturilor Sale - propria Sa identitate?

Trebuie să recunoaștem îm mod logic, că în acest caz El ar fi trebuit să fie un înșelător deliberat. Această imagine a lui Isus însă nu coincide cu ceea ce știm despre El, fie din spusele Lui, fie din efectele pe care viața și învățăturile Lui le-au produs. Orișiunde Isus a fost proclamat, viețile oamenilor au fost schimbate, națiunile au fost transformate, tîlharii au devenit oameni cinstiți, bețivii au fost vindecați de patimă, ura s-a transformat în dragoste și nedreptatea în dreptate.

William Lakey, unul dintre cei mai renumiți istorici ai Marii Britanii și un oponent declarat al creștinismului instituționalizat, scria: "I-a fost dat creștinismului să prezinte lumii un caracter ideal, care prin toate schimbările survenite în optsprezece veacuri de istorie a inspirat inimile oamenilor cu o dragoste pasionată, care s-a dovedit capabilă să acționeze asupra tuturor timpurilor, națiunilor, temperamentelor și categoriilor sociale; el a fost nu numai cel mai înalt model de virtute, dar și motivația cea mai puternică pentru practicarea ei... Simpla înregistrare a acestor trei ani scurți de viață activă a făcut mai mult pentru regenerarea și îmblînzirea umanității, decît toate discursurile filozofilor și toate exortațiile moraliștilor." (4)

Istoricul Philip Schaff spunea: "Această mărturie, dacă nu este adevărată, trebuie să fie curată blasfemie sau nebunie. Dar aceste ipoteze nu pot rezista nici o clipă în fața purității morale și a

demnităţii lui Isus, revelate în fiecare cuvînt şi acţiune a Sa, şi recunoscute prin consens universal. Autoînşelarea într-o chestiune atît de crucială şi cu un intelect în toate privinţele atît de limpede şi de sănătos este în egală măsură de neconceput. Cum ar fi putut El fi un entuziast sau un nebun - El care nu şi-a pierdut nici o clipă echilibrul perfect al raţiunii, El care a plutit senin deasupra tuturor necazurilor şi persecuţiilor, asemenea soarelui pe deasupra norilor; El, care a avut întotdeauna răspunsurile cele mai înţelepte la toate întrebările ispititoare, care Şi-a prezis în mod deliberat şi cu calm moartea pe cruce, învierea a treia zi şi revărsarea Duhului Sfînt, fondarea Bisericii şi distrugerea Ierusalimului - preziceri care s-au împlinit literalmente? Un caracter atît de original, atît de complet, atît de uniform consistent, atît de perfect, atît de uman, şi totuşi, atît de cu mult mai presus de orice măreţie umană, nu poate fi nici cel al unui înşelător şi nici al unei ficţiuni. Căci în acest caz, aşa cum s-a afirmat, poetul ar trebui să fie mai mare decît eroul. Ar fi nevoie de mai mult decît un Isus pentru a inventa un asemenea Isus." (5)

În alt loc, Schaff aduce argumente convingătoare împotriva ideii că Cristos ar fi fost un înşelător: "Cum, în numele logicii, al bunului simţ şi al experienţei, ar putea un impostor, un înşelător egoist şi depravat, să inventeze şi să menţină în mod atît de consistent, de la început pînă la sfîrşit, cel mai pur şi mai nobil caracter cunoscut în istorie, cu cel mai perfect aer de adevăr şi realitate? Cum ar fi putut El să conceapă şi să ducă la îndeplinire cu succes o operă de caritate fără egal, o magnitudine morală şi un caracter sublim, şi să-şi

sacrifice întreaga viaţă pentru ele, în faţa celor mai puternice prejudecăţi ale neamului şi timpului Său?" (6)

Dacă Isus a vrut ca oamenii să-L urmeze şi să creadă în El ca Dumnezeu, de ce s-ar fi dus El la neamul evreiesc? De ce s-ar fi făcut El cunoscut ca un tîmplar, într-o ţară atît de micuţă ca dimensiune şi populaţie şi atît de puternic ataşată de credinţa în unitatea indivizibilă a lui Dumnezeu? *De ce nu s-ar fi dus El în Egipt, sau chiar mai mult,* în Grecia, unde oamenii credeau într-o varietate de dumnezei şi în diverse manifestări ale acestora?

Unul care a trăit aşa cum a trăit Isus şi i-a învăţat pe alţii aşa cum a făcut-o El, şi care a murit aşa cum a murit Isus, n-ar fi putut să fie un înşelător. Ce alte alternative ne mai rămîn?

A FOST ISUS UN LUNATIC ?

Dacă este de neconceput faptul ca Isus să fi fost un înşelător, n-ar fi putut să fie El cel înşelat, crezînd în mod greşit despre Sine că este Dumnezeu? La urma urmelor, este posibil să fii sincer, şi în acelaşi timp greşit.

Trebuie să recunoaştem însă că atunci cînd un om pretinde a fi Dumnezeu, mai ales într-o cultură atît de puternic monoteistă, şi apoi le mai spune oamenilor că destinul lor etern depinde de credinţa lor în El, *nu putem avea de-a face cu un zbor uşor* al fanteziei, ci cu gîndirea unui nebun în cel mai profund sens al cuvîntului. A fost Isus o astfel de persoană? Cineva care ar fi pretins a fi Dumnezeu în acea cultură şi epocă ar fi asemenea unuia din zilele noastre, care s-ar crede Napoleon. Un astfel

de om ar fi un nebun care se înşeală singur, trebuind să fie încarcerat, pentru a nu-şi produce vreun rău, lui însuşi sau altora. Totuşi, în Isus nu putem observa nimic din abnormalităţile şi lipsa de echilibru care însoţesc de obicei asemenea fiinţe alienate. Echilibrul şi calmul Lui sufletesc ar fi de neexplicat dacă El ar fi fost un lunatic.

Noyes şi Kolb, într-un text medical (7), îl descriu pe schizofren ca pe o persoană mai degrabă autistă decît realistă. Schizofrenul doreşte să evadeze din lumea realului. Şi trebuie să recunoaştem: pretenţia de a fi Dumnezeu denotă desigur o tendinţă de izolare de realitate.

În lumina celorlalte lucruri pe care le cunoaştem în legătură cu Isus, este greu să ne imaginăm că El ar fi fost un tulburat mintal. Avem aici de-a face cu un om care a rostit cuvintele cele mai profunde care s-au auzit vreodată. Învăţăturile Lui l-au eliberat pe mulţi din cei cu mintea încătuşată. Clark H. Pinnock se întreba: "S-a înşelat El oare cu privire la măreţia Sa? A fost El un paranoic, un autoînşelat, un schizofren? Din nou, capacitatea şi profunzimea învăţăturilor Lui sînt dovadă clară a unei sănătăţi mentale perfecte. Măcar de-am fi şi noi la fel de sănătoşi ca El!" (8) Un student de la o universitate din California mi-a mărturisit că profesorul lui de psihologie afirmase la un curs: "Tot ce am de făcut, este să iau Biblia şi să le citesc pacienţilor mei pasaje din învăţăturile lui Isus. Acesta este singurul tratament de care au nevoie."

Psihiatrul J. T. Fisher afirma: "Dacă ar fi să însumezi toate informaţiile conţinute în cele mai autorizate articole de psihologie şi psihiatrie în materie de sănătate mentală (eliminînd excesele de limbaj şi făcînd o sinteză a lor) şi dacă ar fi să iei

aceste fragmente nealterate de cunoaștere științifică pură, exprimată în mod concis de către cei mai capabili dintre scriitorii existenți, încă nu ai avea în fața ta o lucrare atît de completă și de profundă cum este Predica de pe Munte, și opera ta ar avea mult de suferit în urma oricărei comparații cu ea. Vreme de aproape 2000 de ani, lumea creștină a deținut în mîinile ei răspunsul complet la toate căutările ei neobosite și neroditoare. Aici... zace secretul unei vieți împlinite, caracterizată prin optimism, echilibru și mulțumire." (9)

C.S. Lewis scrie: "Dificultatea istorică de a acorda vieții, cuvintelor și influenței lui Isus o altă explicație, care să fie mai completă decît explicația creștină, este de-a dreptul uriașă. Discrepanța dintre profunzimea și echilibrul învățăturilor Lui morale și megalomania violentă care ar trebui să se ascundă în spatele învățăturilor Lui teologice, dacă El n-ar fi fost cu adevărat Dumnezeu, n-a putut fi explicată niciodată în mod satisfăcător. Și ca urmare, ipotezele necreștine s-au succedat unele după altele cu frecvența caracteristică nedumeririi." (10)

Philip Schaf motivează: "Este oare un asemenea intelect - limpede ca și cerul, înviorător ca și aerul de munte, ascuțit și pătrunzător ca o sabie, cu totul sănătos și viguros, întotdeauna gata și întotdeauna stăpînit - pasibil de cea mai radicală și cruntă auto-înșelare cu privire la caracterul și misiunea Sa? Absurdă imaginație!" (6)

A FOST ISUS DUMNEZEU?

În ceea ce mă privește, eu nu pot crede că Isus ar fi fost un înșelător sau un lunatic. Singura

alternativă care rămîne este că El a fost Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, așa cum a pretins.

Cînd stau de vorbă cu cei mai mulți dintre evrei, este foarte interesant să observ reacția lor. De obicei ei spun că Isus a fost un conducător religios, un om moral și neprihănit, un om bun sau un fel de profet. Cînd le pun în față pretențiile pe care Isus le-a avut cu privire la Sine și unele din ideile prezentate în acest capitol, privitoare la trilema: înșelător, lunatic sau Domn, și cînd îi întreb dacă socotesc că Isus a fost un înșelător, răspunsul lor este un categoric: nu! Apoi îi întreb:"Crezi că El ar fi fost un nebun?" Răspunsul este: "Desigur că nu." "Crezi atunci că El este Dumnezeu?" Și înainte ca să-mi pot trage răsuflarea, răspunsul lor promt este: "Nicidecum!" Și totuși, alte alternative nu mai există!

Întrebarea care se ridică în legătură cu aceste alternative nu este: care din ele este posibilă, ci mai degrabă, care este cea mai probabilă. Decizia ta cu privire la identitatea lui Isus nu trebuie să fie un exercițiu intelectual neîntemeiat. Isus nu poate fi așezat pe un raft, alături de marii învățători morali ai omenirii. Aceasta nu este o alternativă valabilă. El este fie un înșelător, fie un nebun, fie Domn și Dumnezeu. Tu trebuie să decizi. "Dar - așa cum scrie apostolul Ioan - acestea au fost scrise pentruca voi să credeți că Isus este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, și - ceea ce este mai important - crezînd, să aveți viața în Numele lui" (Ioan 20:31).

Dovezile sînt, fără îndoială, în favoarea adevărului că Isus este Dumnezeu. Totuși, mulți oameni resping aceste dovezi clare, din cauza aspectelor morale implicate într-o asemenea

concluzie. Ei nu vor să-şi asume responsabilitatea de a-L numi Domn.

BIBLIOGRAFIE:

1. C.S. Lewis, *Mere Christianity* (Creştinismul redus la esenţe), pag. 38.
2. F. J. A. Hort, *Way, Truth and the Life* (Calea, adevărul şi viaţa) (New York: MacMillan and Co., 1894), pag. 207.
3. Kenneth Scott Latourette, *A History of Christianity* (O istorie a creştinismului) (NY: Harper and Row, 1953), pag. 44.
4. William E. Lecky, *History of European Morals from Augustus to Carlemagne* (Istoria moralei europene de la August la Carol cel Mare) (New York: D. Appleton and Co., 1903), Vol.2, pag. 8,9.
5. Philip Schaff, *History of the Christian Church* (Istoria Bisericii Creştine) (Grand Rapids: W. B. Erdmans Publishing Co., 1962), pag. 109.
6. Philip Schaff, *The Person of Christ* (Persoana lui Cristos), (New York: American Tract Society, 1913), pag. 94-95, 97.
7. Arthur P. Noyes şi Lawrence C. Kolb, *Modern Clinical Psychiatry* (Psihiatrie clinică modernă) (Filadelfia: Saunders, 1958).
8. Clark H. Pinnock, *Set Forth Your Case* (Prezentaţi-vă cazul) (New Jersey: The Craig Press, 1967), pag.62.
9. J.T. Fisher şi L.S. Hawley, *A Few Buttons Missing* (Cîţiva nasturi lipsă) (Filadelfia: Lippincott, 1951), pag. 273.
10. C.S. Lewis, Miracles: *A Preliminary Study* (Minuni: Un studiu preliminar) (New York: The MacMillan Co., 1947), pag 113.

CAPITOLUL 3

CE PĂRERE ARE ȘTIINȚA?

Mulți oameni încearcă să evite luarea unei decizii personale cu privire la Cristos, motivînd că, atîta vreme cît nu poți dovedi un fapt din punct de vedere științific, el nu poate fi adevărat sau vrednic de crezare. Astfel, din moment ce nimeni nu poate demonstra din punct de vedere științific divinitatea lui Isus sau faptul învierii Sale, oamenii din secolul al XX-lea nu pot să-L accepte ca Salvator, sau să creadă în învierea Sa.

Adesea, la cursurile de filozofie sau de istorie, sînt confruntat cu întrebarea: "Poți să dovedești acest lucru din punct de vedere științific?" De obicei, răspunsul meu este: "Ei bine, nu. Eu nu sînt un om de știință." După care aud întreaga audiență șușotind, și de obicei cîteva voci pot fi auzite, spunînd: "Atunci nu vorbi despre aceste lucruri", sau "Vezi, trebuie să accepți totul prin credință" (aceasta însemnînd pentru ei credință oarbă).

Recent, în timp ce călătoream spre Boston, am intrat în vorbă cu pasagerul de lîngă mine despre motivele pe care le aveam pentru a crede că Cristos a fost Cel care a pretins a fi. Unul din membrii echipajului avionului a surprins o parte din

discuție în timp ce trecea pe lîngă noi, și a intervenit, zicînd: "Există o deficiență în spusele dumneavoastră." "Care anume?" - am întrebat. "Aceste lucruri nu pot fi dovedite din punct de vedere științific" - a răspuns el.

Mentalitatea la care s-a ajuns în lumea modernă este atît de uimitoare! Atît de mulți oameni care trăiesc în secolul al XX-lea îmbrățișează părerea că dacă un lucru nu poate fi dovedit din punct de vedere științific, el nu este adevărat. Ei bine, tocmai această pretenție este falsă! Este cu neputință să demonstrezi ceva în legătură cu o persoană sau un eveniment din istorie. Trebuie să înțelegem aici diferența dintre dovezi științifice și ceea ce numesc eu dovezi istorico-legale. Dați-mi voie să explic aceste două noțiuni.

Dovezile științifice au la bază posibilitatea de a arăta că un anume fapt este real prin repetarea evenimentului în prezența persoanei care pune la îndoială acel fapt. Aceasta cere condiții anume, în care pot fi făcute observații, pe baza cărora se vor trage concluzii, și în care ipotezele empirice pot fi verificate.

"Metoda științifică, oricum ar fi definită, are la bază măsurători ale fenomenului și experimente sau observații repetate." (1) Dr. James B. Conant, fost președinte al Universității Harvard, scria: "Știința este o serie interconectată de concepte și scheme conceptuale care s-au dezvoltat pe bază de experimente și observații, și care se pot îmbogăți în continuare în urma experimentelor și a observațiilor."(2) Testarea adevărului unei ipoteze prin folosirea experimentului controlat este una din tehnicile cheie ale metodei științifice moderne. De exemplu, dacă cineva spune: "Uleiul nu plutește

deasupra apei", mă duc în bucătărie, umplu chiuveta cu apă și torn deasupra cîteva picături de ulei. Facem apoi observații, notăm rezultatele, și ipoteza este astfel verificată din punct de vedere empiric: uleiul plutește deasupra apei.

Acum, dacă metoda științifică ar fi singura metodă de dovedire a adevărului unui fapt, nu s-ar putea dovedi că ai fost prezent la prima oră de curs în această dimineață, sau că ai luat masa de prînz. Aceste evenimente aparțin trecutului, și cum timpul este ireversibil, este cu neputință ca ele să fie repetate într-o situație controlabilă.

Acum, iată ce se înțelege prin metoda istorico-legală, care constă în a arăta că un fapt este adevărat, deasupra oricărei îndoieli rezonabile. Cu alte cuvinte, verdictul este stabilit pe baza greutății dovezilor existente. Aceasta înseamnă că nu există nici o bază rezonabilă pentru vreo îndoială cu privire la acel fapt. Ea se bazează pe trei feluri de mărturii: mărturia orală, mărturia scrisă și mărturia obiectuală (de exemplu: o pușcă, un glonte, un document scris). Folosind metoda istorico-legală de determinare a faptelor petrecute în trecut, ai putea dovedi cu destulă ușurință și deasupra oricărei îndoieli rezonabile că ai fost prezent la cursuri în această dimineață: colegii tăi te-au văzut, ai luat notițe și profesorul își amintește de un răspuns pe care l-ai dat.

Metoda științifică poate fi folosită numai pentru a demonstra evenimente repetabile; ea nu este adecvată pentru dovedirea sau infirmarea multora din întrebările care se ridică în legătură cu o persoană sau un eveniment istoric. Metoda științifică nu ne poate ajuta să răspundem la întrebări, cum ar fi: "A trăit George Washington cu

adevărat?" "A fost Martin Luther King un reformator al drepturilor civile?" "Cine a fost Isus din Nazaret?" "A fost Robert Kennedy jurist suprem al Statelor Unite?" "A înviat Isus Cristos din morți?" Aceste întrebări se află în afara sferei dovezilor științifice și trebuiesc abordate pe baza dovezilor istorico-legale. În alte cuvinte, metoda științifică, care se bazează pe observații, pe adunarea de date, pe formularea de ipoteze, pe deducție și verificare experimentală pentru a afla și a explica regularitățile empirice din natură, nu are răspunsurile finale la asemenea întrebări, cum ar fi: "Se poate dovedi faptul învierii?" sau "Poți să dovedești că Isus este Fiul lui Dumnezeu?" Cînd oamenii apelează la metoda istorico-legală, ei trebuie să verifice în ce măsură mărturiile de care dispun sînt demne de crezare.

Un lucru care m-a atras în mod special a fost acela că credința creștină nu este o credință oarbă, ignorantă, ci mai degrabă o credință rațională. Ori de cîte ori întîlnim în Biblie o persoană căreia i s-a cerut să exercite credință, aceasta a fost o credință inteligentă. Isus a spus (Ioan 8): "Veți cunoaște adevărul" (nu: "veți ignora adevărul"). Cristos a fost întrebat: "Care este cea mai mare poruncă din Lege?" El a răspuns: "Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot cugetul tău." Problema cu cei mai mulți oameni este că ei se opresc la nivelul inimii. Faptele privitoare la persoana lui Cristos nu ajung niciodată la mintea lor. Noi am fost dotați cu o minte, pe care Duhul Sfînt a menit-o să fie mijlocul prin care să-L putem cunoaște pe Dumnezeu, cu o inimă cu care să-L iubim și cu o voință, prin care să-L alegem. Noi trebuie să funcționăm în toate

aceste trei dimensiuni pentru a avea o relație completă cu Dumnezeu și pentru a-L glorifica. Nu știu cum stau lucrurile cu voi, dar în ce mă privește, inima mea nu se poate bucura de ceea ce mintea respinge. Inima mea și mintea mea au fost create să lucreze în armonie, împreună. Nimeni nu a fost chemat să comită sinucidere intelectuală atunci cînd și-a pus încrederea în Cristos ca Salvator și Domn.

În următoarele patru capitole vom arunca o privire asupra dovezilor care susțin validitatea documentelor scrise și credibilitatea mărturiei orale și a înregistrărilor martorilor oculari ai evenimentelor în legătură cu Isus Cristos.

BIBLIOGRAFIE:

1. *The New Encyclopedia Britannica* (Noua enciclopedie britanică), Micropaedia, Vol. VII, pag.985.
2. James B. Conant, *Science and Common Sense* (Știința și judecata sănătoasă) (New Haven: Yale University Press, 1951), pag. 25.

CAPITOLUL 4

SÎNT DOCUMENTELE BIBLICE VREDNICE DE ÎNCREDERE?

Noul Testament reprezintă sursa istorică primară de informare în legătură cu persoana lui Isus. Din cauza aceasta, mulți critici din sec. al XIX-lea și al XX-lea au încercat să pună sub semn de întrebare credibilitatea documentelor biblice. Se pare că există un curs constant de acuzații, lipsite de fundamentare istorică, sau care au ajuns să fie depășite ca urmare a descoperirilor și cercetărilor arheologice.

În timp ce mă aflam la Universitatea Statului Arizona pentru o serie de prelegeri, un profesor care își adusese cu sine întreaga clasă de literatură, m-a abordat la sfîrșitul unei conferințe în aer liber, și mi-a spus: "Domnule McDowell, dumneavoastră vă bazați toate pretențiile în legătură cu Cristos pe un document demodat, din secolul al II-lea. Tocmai am arătat astăzi, la un curs de literatură, că Noul Testament a fost scris cu atît de multă vreme după Cristos, încît nu poate fi exact în ceea ce înregistrează în legătură cu El." La care i-am replicat: "Opiniile și concluziile dumneavoastră în

legătură cu Noul Testament au fost abandonate cu 25 de ani în urmă."

Părerile acestui profesor în legătură cu înregistrările privitoare la Isus își aveau sursa în concluziile criticului german F. C. Baur. Baur presupunea că cea mai mare parte a scripturilor Noului Testament n-a fost scrisă decît tîrziu, spre sfîrșitul sec. al II-lea d. Cr. El a concluzionat că aceste scrieri și-ar fi avut sursa în miturile și legendele care s-au dezvoltat în perioada acestui lung interval, scurs de la moartea lui Isus și pînă la scrierea acestor înregistrări.

Totuși, în sec. al XX-lea, descoperirile arheologice au confirmat acuratețea documentelor Noului Testament. Descoperirea papirusurilor timpurii (manuscrisele John Ryland, 130 d. Cr.; Papirusul Chester Beatty, 155 d. Cr. și Papirusul Bodmer II, 200 d. Cr.) au umplut golul în timp dintre perioada în care a trăit Isus și data scrierii manuscriselor mai tîrzii.

Millar Burrows de la Universiatea Yale spunea: "Un alt rezultat al comparării Noului Testament grecesc cu limba papirusurilor (descoperite) este o creștere a încrederii în acuratețea transmiterii textului Noului Testament însuși." (1) Asemenea descoperiri au sporit încrederea cercetătorilor în validitatea textului biblic.

William Albright, cel mai de seamă arheolog biblic al lumii, scrie: "Putem să afirmăm deja cu certitudine că nu mai există nici o bază solidă pentru datarea vreuneia din cărțile Noului Testament după anul 80 d. Cr., adică cu două generații înainte de datarea lor sugerată de către cei mai radicali critici ai Noului Testament din zilele noastre (între anii 130 - 150 d. Cr.)." (2)

Albright îşi reafirmă acest punct de vedere într-un interviu acordat revistei Christianity Today: "După părerea mea, fiecare carte a Noului Testament a fost scrisă de către un evreu botezat, între anii 40 şi 80 ai primului veac (foarte probabil, undeva între anii 50 şi 75 d. Cr.)"(3)

Sir William Ramsay este privit ca unul dintre cei mai mari arheologi care au trăit vreodată. El a fost un student al şcolii germane de istorie, care învăţa că Faptele Apostolilor ar fi un produs al celei de-a doua jumătăţi a sec. al II-lea, şi nu al primului secol, aşa cum pretinde a fi. După ce a citit tratatele criticismului modern în legătură cu Faptele Apostolilor, el a ajuns să fie convins de faptul că aceasta nu reprezenta o înregistrare demnă de încredere a faptelor petrecute în acea perioadă (anii 50 d. Cr.), şi de aceea n-ar fi vrednică de consideraţie din partea vreunui istoric. În cercetarea lui asupra istoriei Asiei Mici, Ramsay a acordat prea puţină atenţie Noului Testament. În cursul investigaţiilor lui, el a fost obligat pînă la urmă să ia în considerare scrierile lui Luca. El a observat acurateţea meticuloasă a detaliilor istorice şi, în mod treptat, atitudinea lui faţă de cartea Faptelor Apostolilor a început să se schimbe. El a fost determinat să ajungă la concluzia că "Luca este un istoric de prim rang... Acest autor ar trebui să fie aşezat în rînd cu cei mai mari dintre istorici."(4)

Datorită acurateţei lui în ce priveşte cele mai mărunte detalii, Ramsay ajunge în final la concluzia că Faptele Apostolilor n-ar fi putut fi scrise în sec. al II-lea, ci pe la mijlocul sec. I.

Mulţi dintre teologii liberali sînt obligaţi să ia în considerare o datare mai timpurie a Noului

Testament. Concluziile dr. A. T. Robertson, exprimate în noua sa carte: Redating the New Testament sînt uimitor de radicale. Cercetările lui l-au condus la convingerea că scrierea întregului Nou Testament s-a încheiat înainte de căderea Ierusalimului, în anul 70 d. Cr.(5)

Criticii din zilele noastre susțin că materialul a fost transmis pe cale orală pînă la data scrierii lui sub forma Evangheliilor. Chiar dacă perioada transmiterii orale a fost mult mai scurtă decît se credea anterior, aceşti critici sînt de părere că relatările biblice sînt croite după modelul literaturii populare (legende, povestiri, mituri şi parabole). Una din criticile majore aduse împotriva ideii dezvoltării unei astfel de tradiții orale este aceea că perioada acestei transmiteri orale (aşa definită de către critici) n-a fost suficient de lungă pentru a fi putut permite dezvoltarea alterațiilor în tradiție pe care aceşti critici le insinuează. Referindu-se la elementul «timp» implicat în scrierea Noului Testament, Simon Kistemaker, profesor de teologie la Colegiul Dorth, scrie: "În mod normal, acumularea de tradiții în rîndul popoarelor cu o cultură primitivă este un proces care se desfăsoară în decurs de mai multe generații; este de obicei un proces gradual, care se întinde de-a lungul a cîtorva secole. Dar, în conformitate cu gîndirea criticismului formal, trebuie să concludem că povestirile din Evanghelii au fost produse şi colecționate în decursul unei perioade doar cu puțin mai lungă decît o generație. Din punctul de vedere al abordării criticii formale, constituirea unităților structurale ale Evangheliilor trebuie înțeleasă ca un proiect uriaş, cu un curs accelerat de acțiune."(6)

A. H. McNeile, fost profesor emerit de teologie de la universitatea din Dublin, pune la îndoială conceptul de tradiție orală al criticismului formal. El subliniază faptul că criticismul formal nu se ocupă de tradiția privitoare la cuvintele lui Isus atît de îndeaproape cît ar trebui s-o facă. O privire atentă supra textului din 1 Corinteni 7:10,12,25 pune în evidență grija deosebită pentru păstrarea acestor cuvinte, și chiar existența unei adevărate tradiții în înregistrarea lor. În religia iudaică exista obiceiul ca studenții să memoreze învățăturile rabinului. Un bun student era asemenea unui "rezervor bine izolat, care nu pierdea nici o picătură" (Mișna, Aboth, II,8). Conform teoriei lui C.F. Burney (în *The Poetry of our Lord*, 1925) putem presupune că multe din învățăturile Domnului nostru au în limba aramaică o formă poetică, ceea ce le făcea ușor de memorat. (7)

Paul L. Maier, profesor de istorie antincă la Universitatea de Vest din Michigan, scrie: "Argumentele cum că creștinismul și-ar fi țesut mitul învierii în decursul unei perioade lungi de timp, sau că înregistrările ar fi fost scrise la mulți ani după desfășurarea evenimentelor sînt pur și simplu nerealiste." (8) Analizînd criticismul formal, Albright scria: "Numai învățații moderni, lipsiți atît de metoda cît și de perspectiva istorică, ar putea înfiripa un asemenea sistem de speculații ca acela cu care criticismul formal a împrejmuit tradiția Evangheliei." Concluzia proprie a lui Albright este că: "O perioadă de 20 pînă la 50 de ani este mult prea scurtă pentru a permite apariția oricărei corupții apreciabile a conținutului esențial și chiar a cuvintelor specifice din spusele lui Isus." (9)

Adesea, cînd le vorbesc oamenilor despre Biblie, ei îmi spun cu sarcasm că nu putem avea încredere în spusele ei. De ce? Pentru că a fost scrisă cu 2000 de ani în urmă și este plină de erori și de discrepanțe. Răspunsul meu este că eu consider că mă pot încrede în Scripturi. Îmi amintesc de un incident care a avut loc în timpul unui lectorat la un curs de istorie. Afirmasem că după părerea mea există mai multe dovezi care să susțină validitatea textului Noului Testament decît există cu privire la oricare alte 10 piese de literatură clasică luate la un loc. Profesorul zîmbea într-un colț, de parcă ar fi vrut să spună: "Hai să fim serioși!" L-am întrebat: "Ce vă face să zîmbiți?" El mi-a răspuns: "Îndrăzneala dumneavoastră de a afirma la un curs de istorie că Noul Testament ar fi demn de încredere. Este de-a dreptul ridicol!" Ei bine, mă bucur de fiecare dată cînd cineva face o afirmație de felul acesta, deoarece îmi face plăcere să adresez întrebarea următoare (la care n-am primit încă un răspuns pozitiv). "Spuneți-mi, vă rog, ca și istoric, aveți anumite teste pe care le aplicați unei piese de literatură istorică pentru a-i determina acuratețea și gradul de credibilite?" Spre surprinderea mea, răspunsul lui a fost că nu există asemenea teste. La care i-am spus: "Ei bine, eu cunosc niște teste de felul acesta." Consider că valabilitatea istorică a Scripturii ar trebui să fie testată pe baza acelorași criterii care stau la baza verificării oricăror altor documente istorice. Istoricul militar C. Sanders enumeră și explică cele trei principii de bază ale istoriografiei. Ele cuprind: testul bibliografic, testul dovezilor interne și testul dovezilor externe.(10)

Testul bibliografic constă într-o examinare a transmiterii textuale pe baza căreia ne-au provenit documentele în cauză. Cu alte cuvinte, nedispunînd de documentele originale, cît de vrednice de încredere sînt copiile pe care le avem, în funcție de numărul lor și de intervalul de timp scurs de la scrierea originalului și pînă la scrierea celei mai vechi copii existente?

Putem aprecia bogăția extraordinară de manuscrise ale Noului Testament, atunci cînd le comparăm cu materialul textual care stă la baza altor scrieri antice remarcabile.

Istoria lui Tucidide (460-400 Î. Cr.) ne-a provenit din numai opt manuscrise, datate în jurul anului 900 d. Cr., adică cu aproape 1300 de ani după scrierea originalului. Manuscrisele istoriei lui Herodot sînt de asemenea datate foarte tîrziu, și foarte puține la număr; și totuși, așa cum afirmă F.F. Bruce, "niciunul din oamenii de știință din zilele noastre n-ar sta să asculte un argument care ar pune sub semnul întrebării autenticitatea scrierilor lui Herodot sau Tucidide, pe baza faptului că cele mai vechi manuscrise ale acestor lucrări aflate în uz sînt datate cu mai mult de 1300 de ani după scrierea originalelor." (11)

Aristotel și-a scris versurile în jurul anului 343 Î. Cr. și totuși, cea mai veche copie a lor pe care o mai avem este datată în anul 1100 d. Cr., deci cu aproape 1400 de ani mai tîrziu; există astăzi doar cinci asemenea manuscrise.

Cezar a scris istoria Războiului Galic între anii 58 și 50 Î. Cr.; autoritatea textului acestei lucrări se bazează astăzi pe 9 sau 10 copii, datate cu 1000 de

ani după moartea acestuia. Cînd vine vorba de autoritea Noului Testament din perspectiva materialului documentar, abundența de materiale este aproape izbitoare în contrast. După primele descoperiri ale papirusurilor, care au scurtat distanța în timp dintre perioada în care a trăit Cristos și documentele sec. al II-lea, o mulțime de alte manuscrise au ieșit la lumină. Există astăzi peste 20.000 de copii manuscrise ale Noului Testament. Iliada dispune de 643 de manuscrise, situîndu-se pe locul al doilea în ce privește autoritatea în materie de manuscrise, după Noul Testament.

Sir Frederic Kenyon, fost director și bibliotecar principal la Muzeul Britanic și în același timp o autoritate în ceea ce priveste formularea de afirmații în legătură cu manuscrisele vechi, concluziona: "Intervalul de timp scurs de la data scrierii originalelor și pînă la scrierea celui mai vechi dintre manuscrisele existente devine atît de scurt, încît poate fi considerat neglijabil; și astfel, ultimul temei al oricărei îndoieli cu privire la faptul că Scripturile ne-au provenit într-o formă substanțial identică cu forma lor originală, a fost cu totul înlăturat. Atît autenticitatea cît și integritatea generală a cărților Noului Testament poate fi considerată ca definitiv stabilită." (12)

Învățatul grec, specialist în Noul Testament, J. Harold Greenlee, adaugă: "Cîtă vreme oamenii de știință acceptă scrierile clasicilor antici ca fiind în general vrednice de încredere, cu toate că cele mai vechi manuscrise ale lor de care dispunem au fost scrise cu mult după scrierea originalelor și numărul lor este în multe cazuri atît de redus, este clar faptul

că autenticitatea textului Noului Testament este cel puţin la fel de neîndoielnică." (13)

Aplicarea testului bibliografic în cazul Noului Testament ne asigură că acesta dispune de o autoritate cu mult superioară oricărei alte piese de literatură din antichitate. Adăugînd la această autoritate concluziile a mai mult de 100 de ani de criticism textual intensiv, putem concluziona că autenticitatea textului Noului Testament este definitiv stabilită.

TESTUL DOVEZILOR INTERNE

Testul bibliografic a stabilit doar faptul că textul pe care-l avem în mînă are acelaşi conţinut ca şi scrierile originale. Mai rămîne însă de verificat dacă înregistrările cuprinse în aceste documente sînt vrednice de încredere, şi în ce măsură. Acesta este aspectul de care se ocupă criticismul intern şi constituie al doilea test istoric prezentat de C. Sanders.

La acest punct, critica literară mai are încă la bază dictonul lui Aristotel: "Beneficiile îndoielii trebuiesc acordate documentului însuşi, şi nu însuşite de critic pentru sine." Cu alte cuvinte, aşa cum rezuma W. Mongomery: "Trebuie să luăm în considerare pretenţiile documentelor aflate sub analiză, fără a presupune de la bun început existenţa unor alteraţii sau greşeli, decît în cazul în care autorul se descalifică singur prin contradicţii sau inexactităţi evidente." (14)

Dr. Louis Gottschalk, fost profesor de istorie la Universitatea din Chicago, foloseşte o metodă istorică originală în investigaţiile sale în acest

domeniu. El prezintă această metodă într-un ghid, folosit de mulți istorici în cercetările lor. Gottschalk subliniază că abilitatea scriitorului sau a martorului de a spune adevărul este de mare ajutor pentru istoric în determinarea credibilității ce i se poate acorda, "indiferent dacă mărturia lui este conținută într-un document obținut prin forță sau fraudă, sau, din contră, într-unul impecabil; fie că se bazează pe mărturii orale, fie că provine de la un martor interesat." (15)

Această "abilitate de a spune adevărul" este strîns legată de apropierea martorului - atît din punct de vedere geografic cît și cronologic - de evenimentele pe care le înregistrează. Relatările Noului Testament cu privire la viața și învățăturile lui Isus provin fie direct de la martori oculari, fie de la alții, care și-au adunat informațiile de la martori oculari.

Luca 1:1-3 - "Fiindcă mulți s-au apucat să alcătuiască o istorisire amănunțită despre lucrurile cari s-au petrecut printre noi, după cum ni le-au încredințat cei ce le-au văzut cu ochii lor de la început și au ajuns slujitori ai Cuvîntului, am găsit și eu cu cale, prea-alesule Teofile, după ce am făcut cercetări cu de-amănuntul asupra tuturor acestor lucruri de la obîrșia lor, să ți le scriu în șir, unele după altele."

2 Petru 1:16 - "În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine, cu ochii noștri mărirea Lui."

1 Ioan 1:3 - "Deci, ce am văzut și am auzit, aceea vă vestim și vouă, ca și voi să aveți

părtăşie cu noi; şi părtăşia noastră este cu Tatăl şi cu Fiul său, Isus Cristos."

Ioan 19:35 - "Lucrul acesta este adeverit de cel ce l-a văzut: mărturia lui este adevărată, şi el ştie că spune adevărul, pentru ca şi voi să credeţi."

Luca 3:1 - "În anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberiu Cezar, pe cînd Pilat din Pont era dregător în Iudea, Irod cîrmuitor al Galileii, Filip, fratele lui, cîrmuitor al Ituriei şi al Trahonitei, Lisania - cîrmuitor al Abilenei..."

Această apropiere dintre relatările înregistrate şi evenimentele înseşi reprezintă un mijloc extrem de eficient de certificare a acurateţei memoriei martorilor. Totuşi, istoricul are de-a face şi cu martori oculari care - în mod conştient sau inconştient - fac afirmaţii false, chiar apropiaţi fiind de evenimente, şi deci competenţi să spună adevărul.

Înregistrările Noului Testament cu privire la Cristos se aflau deja în circulaţie încă în timpul vieţii unora din contemporanii Lui. Aceşti oameni ar fi putut desigur confirma sau infirma acurateţea acestor înregistrări. În apărarea pe care au adus-o Evangheliei, apostolii au făcut apel (chiar atunci cînd îi confruntau pe cei mai severi oponenţi) la cunoştinţele acestora cu privire la viaţa lui Isus. Ei nu numai că au spus: "Uite ce-i, noi am văzut aceste lucruri" sau "am auzit noi înşine aceste lucruri", dar au îndrăznit să ia poziţie chiar în faţa celor mai adverşi critici, spunînd: "Voi înşivă ştiţi aceste lucruri... Voi le-aţi văzut; voi înşivă ştiţi despre ele." Şi cînd te adresezi duşmanilor tăi cu expresia "tu însuţi ştii aceste lucruri", trebuie să fii deosebit de atent, deoarece, dacă lucrurile de care vorbeşti nu sînt adevărate în cele mai mici detalii, duşmanii ţi le vor arunca pe gît deîndată.

Fapt. Ap. 2:22 - "Bărbaţi israeliţi, ascultaţi cuvintele acestea! Pe Isus din Nazaret, om adeverit de Dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele şi lucrările pline de putere pe care le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine ştiţi..."

Fapt. Ap. 26:24-28 - "Pe cînd vorbea el astfel ca să se apere, Festus a zis cu glas tare: «Pavele, eşti nebun! Învăţătura ta cea multă te face să dai în nebunie.» «Nu sînt nebun, prea-alesule Festus» - a răspuns Pavel. «Dimpotrivă, rostesc cuvinte adevărate şi chibzuite. Împăratul ştie aceste lucruri, şi de aceea îi vorbesc cu îndrăzneală; căci sînt încredinţat că nu-i este nimic necunoscut din ele, fiindcă nu s-au petrecut într-un colţ!"

Cu privire la valoarea surselor primare ale înregistrărilor Noului Testament, F.F. Bruce, profesor de criticism biblic şi exegeză de la universitatea din Manchester, spune: "Primii propovăduitori ai Evangheliei trebuiau să ţină seama că între martorii oculari care-i ascultau existau destui duşmani ai lor, care cunoşteau şi ei faptele legate de activitatea şi moartea lui Isus. Ucenicii nu şi-au putut permite să rişte vreo inexactitate (ca să nu mai vorbim de manevrarea intenţionată a faptelor), care ar fi putut fi demascată pe loc de către cei ce stăteau gata să facă acest lucru cu multă plăcere. Din contră, unul din punctele forte ale propovăduirii apostolilor era apelul plin de îndrăzneală al acestora la memoria şi cunoştinţele ascultătorilor; ei nu numai că spuneau: «Noi sîntem martori ai acestor lucruri», dar aveau chiar îndrăzneala de a spune: «aşa după cum bine ştiţi» (Fapt. Ap. 2:22). Dacă ar fi existat din partea lor vreo tendinţă de îndepărtare de la adevăr în vreo privinţă,

posibilitatea prezenței în auditoriu a unor martori ostili ar fi servit, desigur, ca factor de corectare." (11)

Lawrence J. McGinley de la Colegiul Sf. Petru comenta cu privire la valoarea martorilor ostili în ce privește evenimentele petrecute: "Mai înainte de toate, la data cînd tradiția a fost complet definitivată, martorii oculari ai evenimentlor în discuție se mai aflau încă în viață; și printre aceștia se numărau și unii dușmani înfocați ai noii mișcări religioase. Totuși, tradiția cuprindea o serie de fapte și de doctrine care au fost învățate în mod public la o dată cînd orice afirmație falsă ar fi putut fi - și ar fi fost cu siguranță - ușor descoperită." (16) Cunoscătorul în materie de Noul Testament, Robert Grant, de la universitatea din Chicago, concluzionează: "La data la care ele (Evangheliile sinoptice) au fost scrise, sau mai precis se presupune că ar fi fost scrise, existau martori oculari a căror mărturie n-ar fi fost tocmai lipsită de importanță... Aceasta înseamnă că Evangheliile trebuiesc privite ca fiind mărturii cu totul vrednice de încredere cu privire la viața, moartea și învierea lui Isus." (17)

Will Durant, care a fost instruit în disciplina investigațiilor istorice și și-a petrecut viața analizînd documente ale antichității, scrie: "În ciuda prejudiciilor și a prejudecăților lor teologice, evangheliștii înregistrează multe incidente pe care niște simpli inventatori ar fi evitat să le înregistreze: disputa dintre apostoli cu privire la primul loc în împărăție, fuga lor după arestarea lui Isus, lepădarea lui Petru, neputința lui Cristos de a face minuni în Galilea, comentariile unora din mulțime care insinuau dezechilibrul mintal al lui Isus,

nesiguranța lor inițială cu privire la misiunea Lui, mărturisirea ignoranței lor în ce privește viitorul, strigătul disperat al lui Isus de pe cruce. Niciunul din cititorii acestor scene nu se poate îndoi de realitatea personajelor aflate în spatele lor. Faptul ca o mînă de oameni simpli să fi putut inventa în timpul unei singure generații o personalitate atît de puternică și de atrăgătoare cum a fost Isus, o etică atît de măreață, o viziune atît de inspirată cu privire la fraternitatea umană, ar fi reprezentat o minune mult mai de necrezut decît oricare din minunile Evangheliilor. După două secole de criticism intensiv, înregistrările cu privire la viața, caracterul și învățăturile lui Cristos rămîn cu totul clare, constituind cel mai fascinant punct de atracție din istoria omului modern." (18)

TESTUL DOVEZILOR EXTERNE

Al treilea test istoric îl constituie testul dovezilor externe. Problema care se pune aici este dacă *mai există alte materiale istorice care să confirme* mărturia internă a documentelor studiate. Cu alte *cuvinte, ce alte surse mai există, în afară de* literatura analizată, care să-i dovedească acuratețea, validitatea și autenticitatea?

Gottschalk argumentează: "Conformitatea sau *concordanța cu alte fapte istorice sau științifice* cunoscute este adesea un test decisiv al mărturiilor *unuia sau mai multor martori.*" (15)

Doi prieteni ai apostolului Ioan confirmă mărturia internă a scrierilor acestuia. Istoricul Eusebiu face apel la scrierile lui Papias, episcop de Hierapolis (anul 130 d.Cr.): "Bătrînul (apostolul Ioan) obișnuia

să mai spună: «Marcu, fiind însoțitorul lui Petru, a scris cu acuratețe despre tot ceea ce (Petru) a spus, fie cuvinte, fie fapte ale lui Cristos, deși nu în ordine. Căci el n-a fost nici ascultător și nici însoțitor al Domnului; dar defapt, așa cum am spus, el l-a însoțit pe Petru, care își adapta învățăturile după cum cereau împrejurările, nu ca și cum ar fi făcut o compilare a spuselor Domnului. Astfel, Marcu n-a făcut nici o greșeală atunci cînd a scris în felul lui unele lucruri pe care le aflase de la Petru; căci el era preocupat de un singur lucru, și anume, să nu omită nimic din ceea ce auzise, și să nu adauge la acestea nici o afirmație falsă.»" (19)

Ireneus, episcopul de Lyon (anul 180 d.Cr.), fost ucenic al lui Policarp (episcop de Smirna, care a fost creștin timp de 86 de ani și ucenic al apostolului Ioan), scria: "Matei și-a publicat Evanghelia lui printre evrei, în limba lor proprie, pe cînd Petru și Pavel predicau Evanghelia la Roma, punînd acolo bazele Bisericii. După plecarea (moartea) lor, pe care tradiția o plasează cu certitudine în timpul persecuției lui Nero, în anul 64, Marcu, ucenicul și însoțitorul lui Petru, ne-a transmis în formă scrisă conținutul propovăduirii acestuia. Luca, urmașul lui Pavel, a înregistrat Evanghelia predicată de învățătorul lui. Apoi Ioan, ucenicul Domnului care își plecase capul pe pieptul Lui (referire la Ioan 13:25 și 21:20), și-a scris Evanghelia în timp ce se afla la Efes, în Asia." (20)

Arheologia aduce adesea puternice dovezi externe. Contribuția ei la criticismul biblic nu este în domeniul inspirației și al revelației, ci în asigurarea de dovezi cu privire la acuratețea evenimentelor care au fost înregistrate. Arheologul Joseph Free scria: "Arheologia a confirmat

nenumărate pasaje biblice care fuseseră respinse de către critici pe motiv că ar fi fost inexacte din punct de vedere istoric, sau contrazicînd anumite fapte cunoscute." (21)

Am văzut deja cum arheologia l-a determinat pe Sir William Ramsay să-şi schimbe convingerile iniţiale adverse cu privire la competenţa istorică a scrierilor lui Luca, ajungînd la concluzia că Faptele Apostolilor erau exacte în descrierea lor cu privire la goegrafia, istoria şi societatea Asiei Mici din acea vreme.

F.F. Bruce notează că "acolo unde Luca a fost suspectat de inexactitate şi corectitudinea lui a fost dovedită prin intermediul unor descoperiri arheologice (dovezi externe), sîntem îndreptăţiţi să spunem că arheologia a confirmat spusele Noului Testament." (22)

A. N. Sherwin-White, un istoric clasic, scria: "În ce priveşte cartea Faptele Apostolilor, confirmarea istoricităţii ei este de-a dreptul uimitoare." El mai continuă, spunînd că: "Orice încercare de a respinge *istoricitatea acestei cărţi chiar şi în materie de* detalii, trebuie să fie privită ca absurdă. Chiar şi istoricii romani au considerat-o adevărată, bazîndu-se pe datele ei." (23)

Eu însumi, după ce am încercat să pun la îndoială istoricitatea şi validitatea Scripturii, am ajuns la concluzia că ea este demnă de încredere. Oricine desconsideră Biblia, va trebui, din aceleaşi motive, să desconsidere întreaga literatură a antichităţii. O problemă pe care o întîlnesc în mod frecvent este tendinţa multora de a aplica un anume standard sau test literaturii seculare şi un altul Scripturii. Noi trebuie să aplicăm însă acelaşi test, indiferent dacă literatura pe care o studiem

este seculară sau religioasă. Şi dacă facem aşa, sînt convins că vom putea spune: "Biblia este vrednică de încredere în mărturia pe care ne-o aduce cu privire la Isus Cristos."

Dr. Clark H. Pinnock, profesor de teologie sistematică la Colegiul Regent, declara: "Nu există nici un document al antichităţii care să aibă la bază atît de multe mărturii istorice şi textuale care să ofere o asemenea multitudine de adevăruri istorice, pe baza cărora să se poată lua o decizie inteligentă. Scepticismul în privinţa acreditării istorice a credinţei creştine este bazat pe prejudecăţi iraţionale (anti-supranaturale)." (24)

BIBLIOGRAFIE:

1. Millar Burrows, *What Mean These Stones* (Ce înseamnă pietrele acestea) (New York: Meridian Books, 1956), pag.52.
2. William F. Albright, *Recent Descoveries in Bible Lands* (Descoperiri recente în ţinuturile biblice) (New York: Funk and Wagnalls, 1955), pag 136.
3. William F. Albright, *Christianity Today*, Vol. 7, 18 Ian. 1963, pag. 3.
4. Sir William Ramsay, *The Bearing of Recent Discovery on the Trustworthiness of the New Testament* (Aportul recentelor descoperiri la dovedirea faptului că Noul Testament este vrednic de încredere) (Londra: Hodder şi Stoughton, 1915), pag. 222.
5. John A. T. Robertson, *RedatingtheNewTestament* (Redatarea Noului Testament) (Londra: SCM Press, 1976).

6. Simon Kistenmaker, *The Gospel in Current Study* (Evanghelia în studiu actual)(Grand Rapids:Baker Book House, 1927), pag.48-49.
7. A. H. McNeile, *An Introduction to the Study of the New Testament* (O introducere în studiul Noului Testament) (Londra: Oxford University Press, 1953), pag. 54.
8. Paul L. Maier, *FirstEaster:The True and UnfamiliarStory* (Primele Paşte: Povestea neobişnuită dar adevărată) (New York: Harper & Row, 1973), pag.122.
9. William F. Albright, *From the Stone Age to Christianity* (De la epoca de piatră la creştinism). Ed. a 2-a. (Baltimore: John Hopkins Press, 1946), pag. 297, 298.
10. C. Sanders, *Introduction to Research in English Literary History* (Introducere în cercetarea istoriei literare engleze). (New York: MacMillan Comp. 1952), pag. 143-
11. F. F. Bruce, *The New Testament Documents: Are They Reliable?* (Documentele Noului Testament: sînt ele vrednice de încredere?) (Downers Grove: Inter Varsity Press, 1964), pag. 16; 33.
12. Sir Frederic Kenyon, *The Bible and Archaeology* (Biblia şi arheologia). (New York:Harper and Row, 1940), pag. 288, 289.
13. J. Harold Greenlee, *Introduction to New Testament Textual Criticism* (Introducere în criticismul textual al Noului Testament). (Grand Rapids: William B. Erdmans Publish. Co. 1964), pag.16.
14. John Warwick Montgomery, *History and Christianity* (Istoria şi creştinismul) (Downers Grove: Inter Varsity Press, 1971) pag. 29.

15. Louis R. Gottschalk, *Understanding History* (Să înțelegem istoria) (New York: Knopf, 1969, ed. a 2-a), pag. 150, 161, 168.
16. Lawrence J. McGinley, *From Criticism of the Synoptic Healing Narratives* (Din criticismul narațiunilor sinoptice cu privire la vindecări) (Woodstock, Maryland: Woodstock College Press, 1944), pag.25.
17. Robert Grant, *Historical Introduction to the New Testament* (O introducere istorică a Noului Testament) (New York: Harper and Row, 1963), pag. 302.
18. Will Durant, *Caesar and Christ in The History of Civilisation* (Cezar și Cristos în istoria civilizației) Vol. 3. (New York: Simon & Schuster, 1944), pag. 557.
19. Eusebiu, *Istoria ecleziastică*, Cartea a 3-a, cap.39.
20. Ireneus, *Împotriva ereziilor*, 3.1.1.
21. Joseph Free, *Archaeology and Bible History* (Arheologia și istoria biblică) (Wheaton: Scripture Press, 1969), pag.1.
22. F. F. Bruce, "Archaeological Confirmation of the New Testament" (Confirmarea arheologică a Noului Testament) în *Revelation and the Bible* (Revelația și Biblia). Ed. de Carl Henry (Grand Rapids: Baker Book House, 1969), pag. 331.
23. A. N. Sherwin White, *Roman Society and Roman Law in the New Testament* (Societatea și legea romană în Noul Testament) (Oxford: Clarendon Press, 1963), pag. 189.
24. Clark Pinnock, *Set Forth Your Case* (Prezentați-vă cazul). (New Jersey: The Craig Press, 1968), pag. 58.

CAPITOLUL 5

CINE ȘI-AR DA VIAȚA PENTRU O MINCIUNĂ?

Un aspect adesea trecut cu vederea de către oponenții creștinismului este transformarea care s-a produs în viețile ucenicilor lui Isus. Viețile lor schimbate aduc o mărturie puternică în favoarea validității pretențiilor Lui. Din moment ce creștinismul este o credință istorică, în investigarea lui trebuie să ne bazăm cu tărie pe mărturii, atît scrise cît și orale.

Există multe definiții ale "istoriei"; definiția mea preferată se referă la istorie ca fiind "o cunoaștere a trecutului pe bază de mărturii." Dacă cineva se îndoiește de validitatea acestei definiții, l-aș întreba: "Crezi că Napoleon a existat cu-adevărat?" Răspunsul ar fi, desigur, pozitiv. "L-ai văzut vreodată?" - aș continua să întreb. Și răspunsul ar fi: "Nu." "Ei bine, cum știi atunci că el a existat?" Într-o astfel de cunoaștere, oamenii se bazează pe mărturii.

Această definiție a istoriei are un singur neajuns. Mărturiile trebuiesc să fie vrednice de încredere, sau altfel ascultătorul va fi indus în eroare. Creștinismul implică cunoașterea trecutului pe bază de mărturii, așa încît trebuie să ne

întrebăm: "Sînt mărturiile orale originale cu privire la Isus vrednice de încredere? Putem avea încredere în faptul că ele ne-au relatat cu corectitudine lucrurile pe care Isus le-a spus şi le-a săvîrşit?" Părerea mea este că da.

Încrederea mea în mărturiile apostolilor se bazează pe faptul că dintre aceşti doisprezece bărbaţi, unsprezece au murit moarte de martir pentru credinţa lor în două lucruri fundamentale: învierea lui Isus şi faptul că El a fost Fiul lui Dumnezeu. Ei au fost torturaţi şi chinuiţi, avînd să înfrunte pînă la urmă moartea prin cele mai crunte metode cunoscute la acea vreme:

Petru - crucificat
Andrei - crucificat
Matei - ucis cu sabia
Ioan - moarte naturală
Iacov, fiul lui Alfeu - crucificat
Filip - crucificat
Simon - crucificat
Tadeu - ucis cu săgeţi
Iacov, fratele lui Isus - ucis cu pietre
Toma - ucis cu lancea
Bartolomeu - crucificat
Iacov, fiul lui Zebedeu - ucis cu sabia.

Replica pe care mulţi oameni o dau cu atîta uşurinţă este: "Ei bine, nenumăraţi oameni din istorie au murit pentru o minciună; aşa că acest fapt nu dovedeşte nimic."

Într-adevăr, mulţi oameni au murit pentru o minciună, crezînd însă cu tărie că era un adevăr. Dacă învierea n-ar fi avut loc (adică încrederea lor ar fi fost falsă), ucenicii ar fi ştiut acest lucru. Nu pot

găsi nici un argument pentru a demonstra că el ar fi putut să se înşele. De aceea, aceşti unsprezece bărbaţi nu numai că ar fi murit pentru o minciună - şi aici este cheia problemei - dar ei ar fi trebuit să fi ştiut că aceasta era o minciună. Ori, ar fi greu să găseşti în istorie unsprezece persoane care să moară pentru aceeaşi cauză, ştiind că este o minciună.

Trebuie să cunoaştem cîţiva factori pentru a putea înţelege mai bine ceea ce s-a întîmplat. Mai întîi, atunci cînd apostolii au scris sau au vorbit, ei au făcut aceasta în calitate de martori oculari ai evenimentelor pe care le-au descris.

Petru spunea: "În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea şi venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu întemeindu-ne pe nişte basme meşteşugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înşine, cu ochii noştri mărirea Lui" (2 Petru 1:16). Apostolii cunoşteau desigur diferenţa dintre mit sau legendă, şi realitate.

Ioan subliniază aspectul mărturiei nemijlocite în cunoaşterea evreilor: "Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noştri, ce am privit şi ce am pipăit cu mîinile noastre cu privire la Cuvîntul Vieţii - pentru că viaţa a fost arătată şi noi am văzut-o, şi mărturisim despre ea şi vă vestim viaţa veşnică, viaţa care era la Tatăl, şi care ne-a fost arătată; deci ce am văzut şi am auzit, aceea vă vestim şi vouă, ca şi voi să aveţi părtăşie cu noi. Şi părtăşia noastră este cu Tatăl şi cu Fiul său Isus Cristos" (1 Ioan 1:1-3).

Luca spunea: "Fiindcă mulţi s-au apucat să alcătuiască o istorisire amănunţită a lucrurilor ce s-au petrecut printe noi, după cum ni le-au încredinţat cei ce le-au văzut cu ochii lor de la

început și au ajuns slujitori ai Cuvîntului, am găsit și eu cu cale, prea-alesule Teofile, după ce am făcut cercetări cu de-amănuntul asupra tuturor acestor lucruri de la obîrșia lor, să ți le scriu în șir, unele după altele ..." (Luca 1:1-3).

Apoi, în cartea Faptele Apostolilor, Luca descrie perioada de 40 de zile de după înviere, în care ucenicii L-au observat pe Isus îndeaproape: "Teofile, în cea dintîi carte a mea am vorbit despre tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni, de la început, pînă în ziua în care s-a înălțat la cer, după ce prin Duhul Sfînt dăduse poruncile Sale apostolilor pe care-i alesese. După patima Lui, li s-a înfățișat viu prin multe dovezi, arătîndu-li-se deseori timp de patruzeci de zile, și vorbind cu ei despre lucrurile privitoare la împărăția lui Dumnezeu." (Fapt.Ap.1:1-3).

Ioan își începe ultimul capitol al Evangheliei sale, spunînd: "Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe alte semne care nu sînt scrise în cartea aceasta" (Ioan 20:30).

Conținutul esențial al acestor mărturii nemijlocite îl constitue faptul învierii. Apostolii au fost martori ai învierii lui Cristos:

Luca 24:48
Ioan 15:27
Fapt. Ap. 1:8; 2:24,32; 3:15; 4:33; 5:32; 10:39,41; 13:31
1 Corint. 15:4-9,15
1 Ioan 1:2
Fapt. Ap. 22:15; 23:11; 26:16.

În al doilea rînd, apostolii înșiși au avut nevoie să fie convinși de faptul că Isus a înviat din morți.

La început, ei n-au crezut. Ei au fugit și s-au ascuns (Marcu 14:50). Ei n-au ezitat să-și exprime îndoielile. Abia după ample și convingătoare dovezi, ei au ajuns să creadă. Apoi, îl mai avem pe Toma, care a declarat că nu va crede că Isus a înviat din morți pînă nu-și va pune degetul în semnul cuielor. Pînă la urmă, Toma a murit moarte de martir pentru credința sa în Cristos cel înviat. Să se fi înșelat el oare? Cu siguranță că nu.

Apoi, îl avem pe Petru. El s-a lepădat de cîteva ori de Cristos în timpul judecății, și pînă la urmă l-a părăsit. Nu la multă vreme după răstignirea și îngroparea lui Isus, Petru a apărut în Ierusalim, predicînd cu îndrăzneală, cu riscul vieții, faptul că Isus era Cristosul, și că înviase din morți. Pînă la urmă, Petru a fost răstignit cu capul în jos. Să se fi înșelat și el oare? Ce s-a petrecut cu el? Ce anume l-a transformat într-un mod atît de dramatic într-un erou al creștinismului? Ce l-a făcut oare în stare să-și dea viața pentru Isus? Singura explicație satisfăcătoare se află în 1 Corint. 15: 5 "... și că s-a arătat lui Chifa (Petru)" (Ioan 1:42).

Exemplul clasic al omului convins împotriva voinței lui este acela al lui Iacov, fratele lui Isus (Matei 13:55, Marcu 6:3). Cu toate că Iacov nu a fost unul dintre cei 12 (Matei 10:2-4), el a fost mai tîrziu recunoscut ca unul din apostoli (Galat. 1:19), la fel ca și Pavel și Barnaba (Fapt. Ap. 14:14). În timpul vieții lui Isus, Iacov nu crezuse în El ca Fiu al lui Dumnezeu (Ioan 7:5). El, la fel ca și ceilalți frați și surori ale Lui, își va fi bătut joc de El: "Vrei ca mulțimea să creadă în Tine? De ce nu te sui la Ierusalim să-ți duci la îndeplinire misiunea?" Pentru Iacov trebuie să fi fost o rușine ca fratele lui să colinde țara, făcînd familia de rîs prin

afirmațiile Lui îndrăznețe: "Eu sînt calea, adevărul și viața; nimeni nu vine la Tatăl decît prin Mine" - Ioan 14:6;

"Eu sînt vița, voi sînteți mlădițele" - Ioan 15:5; "Eu sînt păstorul cel bun... și oile Mă cunosc pe Mine" (Ioan 10:14). Cum te-ai simți tu, dacă unul din frații tăi ar face asemenea afirmații?

Și totuși, ceva s-a petrecut cu Iacov. După ce Isus a fost răstignit și îngropat, Iacov a început să predice la Ierusalim. Mesajul lui era că Isus a murit ca jertfă pentru păcat, și că a înviat și este viu. Iacov a devenit mai apoi unul din conducătorii bisericii din Ierusalim și a scris una din cărțile Noului Testament: Epistola lui Iacov. El își începe această epistolă, spunînd: "Iacov, rob al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Cristos..." - fratele său. Pînă la urmă, Iacov a murit moarte de martir, fiind ucis cu pietre din ordinul lui Anania, marele preot (Iosefus). Să se fi înșelat el oare? Desigur că nu. Și singura explicație plauzibilă pentru transformarea lui o găsim în 1 Corinteni 15:7 - "În urmă s-a arătat lui Iacov."

Dacă învierea ar fi fost o minciună, apostolii ar fi știut cu siguranță acest lucru. Ar fi putut ei oare să perpetueze cu bunăștiință o asemenea înșelăciune? Această posibilitate este exclusă în lumina cunoștințelor pe care le avem cu privire la calitatea morală a vieților lor. Ei au condamnat minciuna, subliniind nevoia ca oamenii să fie cinstiți. Ei i-au încurajat pe oameni în cunoașterea adevărului. Istoricul Edward Gibbon, în faimoasa sa lucrare *The History of the Decline and Fall of the Roman Empire* numește "pura și austera moralitate a primilor creștini" ca pe unul din cele cinci motive care au asigurat succesul atît de rapid al

creştinismului. Michael Green, decanul Colegiului Sfîntul Ioan din Nottingham, observă că învierea "a fost faptul care i-a transformat pe ucenicii dezamăgiţi ai unui învăţător crucificat în martorii curajoşi şi martirii Bisericii Primare. Acesta a fost crezul care i-a diferenţiat pe urmaşii lui Isus de ceilalţi evrei şi a constituit elementul unificator al comunităţii lor. Ei au fost închişi, bătuţi şi omorîţi, dar cu toate acestea, nimeni nu i-a putut face să nege faptul că Cristos a înviat din morţi, a treia zi." (1)

În al treilea rînd, conduita plină de curaj a apostolilor imediat după ce au ajuns să fie convinşi de adevărul învierii este o altă dovadă care infirmă posibilitatea ca aceasta să fi fost o înşelăciune. Ei au devenit plini de curaj peste noapte. Petru, care se lepădase de Cristos, s-a ridicat să-L proclame pe Isus cel înviat chiar cu riscul vieţii. Autorităţile i-au arestat şi i-au bătut, dar curînd după aceea, ei se aflau din nou pe străzile Ierusalimului, vorbind în mod deschis despre Isus (Fapt. Ap. 5:40-42). Prietenii le-au remarcat exaltarea, iar duşmanii au fost uimiţi de curajul lor. Ei nu predicau despre aceste lucruri într-un orăşel oarecare, ci tocmai în Ierusalim.

Urmaşii lui Isus n-ar fi putut înfrunta torturile şi moartea dacă n-ar fi fost convinşi de adevărul învierii Lui. Unitatea mesajului şi a atitudinii lor a fost uimitoare. Cu toate că şansele ca toţi membrii unui grup larg de oameni să împărtăşească aceleaşi vederi într-o anumită privinţă sînt reduse, urmaşii lui Isus aveau acelaş mesaj cu privire la înviere. Dacă toţi ar fi fost nişte înşelători, ar fi greu de explicat cum s-a putut ca niciunul din ei să nu cedeze în faţa presiunilor.

Pascal, filozoful francez, scria: "Acuzația că apostolii ar fi fost niște impostori este de-a dreptul absurdă. Haideți să urmărim concluziile logice ale acestei acuzații. Să ni-i imaginăm pe acești doisprezece bărbați întîlnindu-se după răstignirea lui Cristos și conspirînd să susțină cu toții că Isus a înviat din morți. Aceasta ar fi constituit un atac atît la adresa autorităților laice, cît și a celor religioase. Inima omului este nespus de înclinată spre inconsecvență și instabilitate; ea poate fi clătinată prin promisiuni și ispitită prin oferte materiale. Dacă unul singur dintre ei ar fi cedat în fața unei ispite ademenitoare, sau ar fi slăbit în fața argumentelor și mai puternice ale închisorii, torturii sau amenințării cu moartea, ei ar fi fost cu toții pierduți." (2)

"Cum de s-au schimbat acești oameni aproape peste noapte - se întreabă Michael Green - într-un grup de entuziaști de nestăvilit, care au ținut piept opoziției, cinismului, ridiculizării, dificultăților, închisorii și morții, pe cuprinsul a trei continente, în timp ce-L propovăduiau pretutindeni pe Isus și învierea Lui?" (3)

Un scriitor necunoscut relata în mod descriptiv schimbările care au intervenit în viețile apostolilor: "În ziua răstignirii, ei erau plini de amărăciune; în prima zi a săptămînii - plini de bucurie. În ziua răstignirii erau fără speranță - după trei zile, inimile lor radiau de certitudine și nădejde. Cînd au auzit pentru prima oară vestea învierii, ei s-au îndoit și au fost greu de convins; dar odată ce s-au asigurat, ei nu s-au mai îndoit defel. Care poate fi cauza schimbării petrecute în acești oameni, într-un timp atît de scurt? Simpla dispariție a trupului lui Cristos din mormînt n-ar fi putut transforma sufletul

și caracterul lor într-un mod atît de profund. Trei zile nu sînt deajuns pentru apariția unei legende care să-i fi afectat atît de mult. Procesul înfiripării unei legende cere timp. Avem de-a face aici cu un fapt psihologic care are nevoie de o explicație serioasă. Gîndiți-vă la caracterul martorilor - bărbați și femei care au dat lumii cea mai înaltă înățătură etică pe care a cunoscut-o vreodată, și pe care, conform mărturiei însăși dușmanilor lor, ei au trăit-o în propriile lor vieți. Gîndiți-vă la absurditatea psihologică pe care o implică faptul de a imagina acest grup de fricoși înfrînți, conspirînd într-o bună zi în camera de sus, și apoi, la numai cîteva zile, devenind o mișcare pe care nici o persecuție din lume n-a putut-o reduce la tăcere - și încercînd apoi să atribuie această schimbare dramatică unui fapt cu nimic mai convingător decît această minciună sfruntată cu care căutau să îndoctrineze lumea. O asemenea explicație ar fi total lipsită de sens."

Kenneth Scott Latourette scrie: "Efectul produs de înviere și de revărsarea Duhului Sfînt asupra ucenicilor a fost de o importanță majoră. Din niște oameni descurajați și deziluzionați, care priveau cu tristețe în trecut, spre acele zile în care speraseră că Isus 'era cel care va mîntui pe Israel', ei au fost transformați într-un grup de martori plini de entuziasm." (4)

Paul Little se întreabă: "Ar putea acești oameni, care au contribuit atît de mult la transformarea structurii morale a societății, să fie niște mincinoși versați sau niște autoînșelați?

Aceste alternative sînt mai greu de acceptat decît faptul învierii însuși, și nu există nici o urmă de dovadă care să le susțină." (5)

Statornicia apostolilor, chiar şi în fața morții, nu poate fi explicată în nici un alt mod. Conform cu datele din Enciclopedia Britanică, Origen scrie că Petru a fost răstignit cu capul în jos. Herbert Workman descrie moartea lui Petru: "Astfel Petru, aşa cum profețise Domnul nostru, a fost «încins» de către alții, şi «dus» de către soldații lui Nero spre Calea Aurelian de pe dealul Vaticanului, unde mulți dintre frații lui de credință suferiseră deja moartea crudă. La cererea lui, el a fost răstignit cu capul în jos, deoarece se socotea nevrednic să moară la fel ca Domnul lui."

Harold Mattingly, în textul lui istoric, scrie: "Apostolii Petru şi Pavel şi-au pecetluit mărturia cu însuşi sîngele lor." Tertulian scria: "Nimeni n-ar accepta să moară pentru un lucru de care nu este convins a fi adevărat." (8) Profesorul de drept de la Harvard, Simon Greenleaf, un om care a învățat ani la rînd cum să analizeze o mărturie şi cum să stabilească dacă ea este adevărată sau falsă, declara: "În analele militare arareori putem găsi un exemplu de un asemenea eroism constant, răbdare şi curaj neobosit. Ei ar fi avut toate motivele să-şi revizuiască cu grijă bazele credinței şi declarațiile pe care le făceau cu privire la marile evenimente şi adevăruri pe care le proclamau." (9)

Apostolii au trecut prin încercarea morții pentru a întări cum nu se poate mai bine adevărul faptelor pe care le proclamau. Eu consider că pot avea încredere în mărturiile lor mai mult decît în cele ale oamenilor din zilele noastre, care nu sînt în stare să traverseze strada pentru convingerile lor - dar mai să moară pentru ele.

BIBLIOGRAFIE:

1. Michael Green, Prefața editorului la lucrarea *I Believe in the Resurrection of Jesus* (Eu cred în învierea lui Isus)- George Eldon (Grand Rapids: William B. Erdmans Publishing Co., 1975).
2. Robert W. Gleason (ed.) *The Essential Pascal*, Trad. de G.F. Pullen (New York: Mentor Omega Books, 1966), pag. 187.
3. Michael Green, *Man Alive!* (Omul înviat) (Downers Grove, Ill: Inter Varsity Press, 1968), pag. 23-24.
4. Kenneth Scott Latourette, *A History of Christianity* (O istorie a creștinismului) (New York: Harper & Brothers Publishers, 1937) Vol. I pag. 59.
5. Paul Little, *Know Why You Believe* (trad. în lb. Rom. sub titlul Să știi de ce crezi) pag. 63.
6. Herbert B. Workman, *The Martyrs of the Early Church* (Martirii Bisericii Primare)(Londra: Charles H. Kelly, 1913), pag. 18,19.
7. Harold Mattingly, *Roman Imperial Civilization* (Civilizația Imperiului Roman) (Londra: Edward Arnold Publishers, Ltd., 1967), pag. 226.
8. Gaston Foote, *The Transformation of the Twelve* (Transformarea celor doisprezece) (Nashville: Abingdon Press, 1958), pag.12.
9. Simon Greenleaf, *An Examination of the Testimony of the Four Evagelists by the Rules of Evidence Administrated in the Courts of Justice* (O examinare a mărturiilor celor patru evangheliști pe baza regulilor aplicate la curțile de jurați) (Grand Rapids: Baker Book House, 1965) pag. 29.

CAPITOLUL 6

LA CE NE-AR FOLOSI UN MESIA MORT?

Mulţi oameni şi-au dat viaţa pentru o cauză dreaptă. Amintiţi-vă de studentul din San Diego, care şi-a dat foc, în semn de protest împotriva războiului din Vietnam. Prin anii 60, mai mulţi credincioşi budişti şi-au dat foc pentru a atrage atenţia lumii asupra Asiei de sud-est. Diferenţa în cazul apostolilor constă în aceea că acela care întruchipa "cauza lor cea dreaptă" murise, răstignit pe o cruce. Ei au crezut că Isus era Mesia şi nu *s-au gîndit nici o clipă că El ar putea să moară.* Ei erau convinşi că Isus era cel care avea să instaureze împărăţia lui Dumnezeu şi să guverneze asupra poporului Israel.

Pentru a înţelege mai bine relaţia apostolilor cu Cristos şi motivul pentru care crucea era pentru ei un lucru de neconceput, va trebui să înţelegem concepţia evreilor cu privire la Mesia, în acea vreme.

Viaţa şi învăţăturile lui Isus se aflau în conflict uriaş cu speculaţiile mesianice ale evreilor din acele zile. Încă din copilărie, evreii erau învăţaţi că atunci cînd va veni Mesia, El va fi un conducător politic victorios. El îi va elibera pe evrei din robie şi va reda Israelului măreţia lui de altădată. Un

Mesia care să sufere era complet străin de concepția mesianică iudaică." (1)

E.F. Scott relatează cu privire la epoca în care a trăit Cristos: "...era o epocă de agitații intense. Conducătorii religioși nu reușeau să potolească ardoarea poporului aflat în așteptarea apariției Eliberatorului promis. Și această atmosferă de așteptare fusese fără îndoială intensificată de evenimentele care avuseseră loc în ultima vreme. Trecuse mai bine de o generație de cînd romanii încălcau libertatea iudeilor, și măsurile lor represive stîrniseră spiritul patriotic al acestora, readucîndu-l la viață. Visul unei eliberări miraculoase și al unui rege mesianic care avea să-l realizeze a căpătat sensuri noi în acea perioadă critică; și totuși, el nu însemna o noutate. În dosul agitației și al neliniștii care reies din relatările Evangheliilor, putem discerne o lungă perioadă de anticipație crescîndă.

Pentru oamenii de rînd, imaginea lui Mesia rămăsese neschimbată din vremea lui Isaia și a contemporanilor acestuia - Fiul lui David, care va aduce biruința și prosperitatea națiunii evreilor. În lumina referințelor Evangheliei, ar fi greu să ne îndoim de faptul că concepția populară a evreilor cu privire la Mesia ar fi însemnat mai mult decît o chestiune națională și politică." (2)

Învățatul evreu Iosef Klausner scrie: "În mod treptat, Mesia a început să devină pentru mulți nu numai un conducător politic proeminent, dar și un om cu calități morale remarcabile." (3)

Iacob Gartenhus evidențiază credințele iudaice predominante din vremea lui Cristos: "Evreii Îl așteptau pe Mesia ca pe unul care avea să-i elibereze de sub opresiunea romană... Nădejdea

mesianică însemna pentru ei în primul rînd nădejdea unei eliberări naționale." (4)

Enciclopedia Ebraică declară că evreii "tînjeau după Eliberatorul promis, din casa lui David, care avea să-i elibereze de sub jugul uzurpatorilor străini atît de urîți, și care avea să pună capăt profanei stăpîniri romane și să instaureze în locul acesteia propria lui împărăție de pace și dreptate." (5)

Așadar, în vremea aceea, evreii își căutau refugiul în Mesia cel promis. Apostolii aveau aceeași credință ca și poporul din jurul lor. Așa cum afirmă Millar Burrows, "Isus era atît de diferit de ceea ce toți evreii se așteptau să recunoască în Fiul lui David, încît chiar și ucenicii lui au întîmpinat greutăți în a asocia persoana lui Isus cu ideea lor despre Mesia." (6) Ucenicii n-au fost deloc încîntați atunci cînd Isus a început să le vorbească despre moartea Sa (Luca 9:22). "Se pare că ei au sperat - observă A.B. Bruce - că Isus privea lucrurile într-un mod prea pesimist și că toate gîndurile Lui negre se vor dovedi a fi fost neîntemeiate. Un Cristos crucificat ar fi însemnat un adevărat scandal și o contradicție în termeni pentru apostoli, așa cum a continuat să fie pentru majoritatea evreilor, după înălțarea Lui în slavă." (7)

Alfred Edersheim, fost lector la Colegiul Grinfield din Oxford, spunea pe drept cuvînt că: "lucrul care s-a deosebit cel mai mult de Cristos a fost epoca Sa." (8)

Citind Noul Testament, putem să observăm atitudinea apostolilor față de Cristos: ei se așteptau ca El să fie Mesia - Împăratul. După ce le-a spus ucenicilor că avea să meargă la Ierusalim și să sufere, Iacov și Ioan l-au cerut să le promită

că în Împărăția lui, ei vor avea privilegiul de a sta unul la dreapta și unul la stînga Lui (Marcu 10:32-38). Ce fel de Mesia așteptau ei? Unul crucificat și suferind? Nu, ci un domnitor politic. Ca răspuns, Isus le spune că ei nu l-au înțeles misiunea și că nu știau ce-l cer. Cînd Isus și-a prezis suferințele și răstignirea, cei doisprezece apostoli n-au înțeles ce voia El să spună (Luca 18:31-34). Datorită mediului din care proveneau și a ideilor lor preconcepute, ei credeau că se aflau pe drumul cel bun. Apoi a urmat Golgota. Toate speranțele că Isus ar fi fost Mesia li s-au risipit. Descurajați, ei s-au întors fiecare la casele lor. Atîția ani risipiți...

Dr. George Eldon Ladd, profesor în Noul Testament la Seminarul Teologic Fuller, scrie: "Acesta este unul din motivele pentru care apostolii L-au părăsit atunci cînd a fost arestat. Mințile lor erau atît de puternic îmbibate cu idea unui Mesia cuceritor, al cărui rol era să-și supună dușmanii, încît atunci cînd L-au văzut bătut și sîngerînd în urma torturilor - un prizonier neajutorat în mîinile lui Pilat - și cînd L-au văzut purtat de către soldații romani și țintuit pe o cruce ca să moară ca un criminal de rînd, toate speranțele lor mesianice cu privire la Isus au fost spulberate. Este un fapt psihologic stabilit că noi auzim numai ceea ce sîntem pregătiți să auzim. Prezicerile lui Isus cu privire la suferințele și moartea Sa au trecut pe lîngă urechile ucenicilor. Cu toate că fuseseră avertizați, ucenicii n-au fost pregătiți pentru așa ceva..." (9)

Dar la numai cîteva săptămîni după răstignire, în ciuda îndoielilor lor inițiale, ucenicii se aflau în Ierusalim, proclamîndu-L pe Isus ca Mîntuitor și

Domn - Mesia, cel promis. Singura explicație rezonabilă pe care o pot găsi pentru această schimbare se află în 1 Corint. 15:5: "că s-a arătat... și celor doisprezece." Ce altceva l-ar fi putut determina pe acești ucenici deznădăjduiți să meargă și să sufere, ba chiar să moară pentru un Mesia crucificat? Cu siguranță, faptul că "după patima Lui, Il s-a înfățișat viu prin multe dovezi, arătîndu-li-se deseori timp de 40 de zile..." (Fapt. Ap. 1:3).

Într-adevăr, o mulțime de oameni au murit pentru o cauză dreaptă, dar cauza dreaptă a apostolilor fusese țintuită pe o cruce. Numai învierea și contactul lor cu Cristos cel înviat l-ar fi putut convinge pe urmașii Lui că El era cu-adevărat Mesia. Ei au depus mărturie în acest sens nu numai prin vorbele și viețile lor schimbate, dar chiar și prin moartea lor.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Encyclopedia International* (Enciclopedia Internațională), 1972, vol.4, pag 407.
2. Ernest Findlay Scott,*Kingdom and the Messiah* (Împărăția și Mesia) (Edinburgh: T&T Clar, 1911), pag. 55.
3. Joseph Klausner, The Messianic Idea in Israel (Ideea mesianică la poporul Israel) (New York: The Mac Millan Co., 1955), pag. 23.
4. Jacob Gartenhaus, "The Jewish Conception of the Messiah", (Concepția ebraică cu privire la Mesia) *Christianity Today*, 13 Martie, 1970, pag. 8-10.

5. *The Jewish Encyclopaedia* (Enciclopedia ebraică) (New York: Funk and Wagnalls Co., 1906), vol. 8 pag. 508.
6. Millar Burrows, *More Light on the Dead Sea Scrolls* (Mai multă lumină asupra Manuscriselor de la Marea Moartă) (Londra: Secker & Warburg, 1958), pag. 68.
7. A. B. Bruce, *The Training of the Twelve* (Instruirea celor doisprezece) (original, 1894) (Grand Rapids: Kregel Publications, 1971), pag. 177.
8. Alfred Edersheim, *Sketches of Jewish Social Life in the Days of Christ* (Schițe din viața socială a evreilor din zilele lui Cristos) (ediție republicată; Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Co., 1960), pag. 29.
9. George Eldon Ladd, *I Believe in the Resurrection of Jesus* (Eu cred în învierea lui Isus) (Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Co., 1975), pag. 38.

CAPITOLUL 7

AI AUZIT CE S-A PETRECUT CU SAUL?

Jack, un prieten al meu care a susținut prelegeri în fața a nenumărați studenți, a fost surprins, ajungînd într-o zi la o universitate și descoperind că studenții programaseră pentru acea seară o discuție publică între el și "ateistul universității." Oponentul lui era un profesor de filozofie foarte elocvent, care era extrem de antagonist față de creștinism. Jack urma să vorbească primul. El a prezentat diferite dovezi ale învierii lui Isus, istoria convertirii apostolului Pavel și apoi mărturia lui personală cu privire la felul în care Cristos îi transformase propria viață, pe vremea cînd era student la universitate.

Cînd i-a venit rîndul să vorbească, profesorul era foarte agitat; și pentru că nu putea să contrazică dovezile învierii sau ale mărturiei personale a lui Jack, el s-a oprit asupra subiectului convertirii radicale a apostolului Pavel la creștinism. El a folosit argumentul că "adesea, oamenii pot fi atît de implicați din punct de vedere psihologic în ideea pe care încearcă s-o combată, încît, pînă la urmă ajung s-o îmbrățișeze." La care Jack a zîmbit, spunînd: "În acest caz va trebui să fiți foarte atent,

domnule; se pare că aveți toate șansele să deveniți creștin."

Convertirea lui Saul din Tars, poate cel mai înverșunat adversar al creștinismului, a fost una din cele mai influente mărturii în favoarea acestuia. Saul era un evreu bigot, un conducător religios. Fiind născut în Tars, el a avut oportunitatea de a fi expus la cele mai avansate învățături ale zilelor lui. Tarsul era un oraș universitar, renumit prin cultura lui și prin filozofii lui stoici. Strabo, geograful grec, laudă Tarsul pentru faptul de a fi fost un centru de educație și filozofie. (1a)

Saul, la fel ca și tatăl său, a avut înaltul privilegiu de a poseda cetățenia romană. El pare a fi fost un bun cunoscător al culturii și filozofiei elene. Stăpînea bine limba greacă și dispunea de îndemînare dialectică. Îl găsim chiar citînd din poeți sau filozofi mai puțini cunoscuți (Fapt. Ap. 17:28): "Căci în El avem mișcarea și ființa [Epimenides], așa cum au zis și unii din poeții voștri: «Sîntem din neamul Lui...» [Aratus, Cleanthes]";

1 Corint. 15:33 - "Nu vă înșelați: «tovărășiile rele strică obiceiurile bune» [Menander]";

Tit 1:12 - "Unul din ei, chiar prooroc al lor, a zis: «cretanii sînt totdeauna niște mincinoși, niște fiare rele, niște pîntece leneșe» [Epimenides]".

Pavel primise o educație iudaică, sub cele mai stricte doctrine ale fariseilor. Pe la vîrsta de 14 ani, el a fost trimis să studieze la picioarele lui Gamaliel, unul din cei mai mari rabini ai timpului, nepotul lui Hillel. Pavel a afirmat că el nu era numai un fariseu ci și un fiu de fariseu (Fapt. Ap. 23:6). El se putea lăuda: "Și cum eram mai înaintat în religiunea iudeilor decît mulți din neamul meu de-o vîrstă cu

mine, eram însuflețit de o rîvnă nespus de mare pentru datinile strămoșești" (Galat. 1:14).

Pentru a putea înțelege convertirea lui, este nevoie să vedem ce l-a determinat pe Pavel să fie un oponent atît de vehement al creștinismului: motivul era devotamentul lui față de legea mozaică - devotament care stimula împotrivirea lui feroce față de Cristos și Biserica Sa.

"Insulta pe care Pavel o găsea în mesajul creștin - așa cum scrie Jacques Dupont - nu consta în pretenția că Isus ar fi fost Mesia, ci ... în rolul lui de Mîntuitor, care știrbea autoritatea legii ca mijloc unic de salvare... (Pavel a fost) atît de ostil credinței creștine datorită vehemenței cu care se atașase de lege ca singurul mijloc de salvare." (2)

Enciclopedia Britanică afirmă că noua sectă a iudaismului, ai cărei adepți își spuneau creștini, lovea în esența concepției iudaice a lui Saul și a învățăturilor rabinice. (1b) Examinarea acestei secte a devenit pasiunea lui Saul (Galat. 1:13). Astfel, Saul și-a început persecuția sîngeroasă împotriva "sectei nazarinenilor" (Fapt. Ap. 26:9-11). Literalmente, el *"făcea prăpăd în Biserică"* (Fapt. Ap. 8:3). El a pornit spre Damasc, dispunînd de documente care îl autorizau să pună mîna pe urmașii lui Isus și să-i aducă la Ierusalim pentru a fi judecați.

"Saul sufla încă amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor Domnului. S-a dus la marele preot și i-a cerut scrisori către sinagogile din Damasc, ca, dacă va găsi pe unii umblînd pe calea credinței, atît bărbați cît și femei, să-i aducă legați la Ierusalim. *Pe drum, cînd s-a apropiat de* Damasc, deodată a strălucit o lumină din cer în jurul lui. El a căzut la pămînt, și a auzit un glas care-l

zicea: «Saule, Saule, pentru ce Mă prigoneşti?» «Cine eşti Tu, Doamne?» a răspuns el. Şi Domnul a zis: «Eu sînt Isus, pe care-L prigoneşti. Ţi-ar fi greu să arunci înapoi cu piciorul într-un ţepuş.» Tremurînd şi plin de frică, el a zis: «Doamne, ce vrei să fac?» «Scoală-te, i-a zis Domnul, intră în cetate şi ţi se va spune ce trebuie să faci.» Oamenii care-l însoţeau au rămas încremeniţi; auzeau în adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni. Saul s-a sculat de la pămînt şi măcar că ochii îi erau deschişi, nu vedea nimic. L-au luat de mîini şi l-au dus în Damasc. Trei zile n-a văzut, n-a mîncat şi nici n-a băut nimic. În Damasc era un ucenic numit Anania. Domnul i-a zis într-o vedenie: «Anania!» «Iată-mă, Doamne!» a răspuns el; şi Domnul i-a zis: «Scoală-te, du-te pe uliţa care se cheamă "dreaptă" şi caută în casa lui Iuda pe unul zis Saul, un om din Tars. Căci iată, el se roagă. Şi a văzut în vedenie pe un om numit Anania intrînd la el şi punîndu-şi mîinile peste el ca să-şi capete iarăşi vederea»." (Fapt. Ap. 9:1-12).

Din această relatare putem înţelege de ce se fereau creştinii de Saul. "Anania a răspuns: «Doamne, am auzit de la mulţi despre toate relele pe care le-a făcut acest om sfinţilor Tăi în Ierusalim; ba şi aici are puteri din partea preoţilor celor mai de seamă ca să lege pe toţi care cheamă Numele Tău.» Dar Domnul i-a zis: «Du-te, căci el este un vas pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraţilor şi înaintea fiilor lui Israel, şi îi voi arăta tot ce va trebui să sufere pentru Numele Meu.» Anania a plecat, şi după ce a intrat în casă, a pus mîinile peste Saul şi a zis: «Domnul Isus, care ţi s-a arătat pe drumul pe care veneai, m-a trimis ca să-ţi

capeți vederea și să te umpli cu Duhul Sfînt.» Chiar în clipa aceea au căzut de pe ochii lui un fel de solzi; și el și-a căpătat iarăși vederea. Apoi s-a sculat și a fost botezat. După ce a mîncat, a prins puteri" (Fapt. Ap. 9:13-19). Mai tîrziu, Pavel scria: "N-am văzut eu pe Isus, Domnul nostru?" (1 Corint. 9:1). El a comparat experiența lui cu arătările lui Cristos de după înviere în fața apostolilor. "După ei toți... mi s-a arătat și mie" (1 Corint. 15:8).

Pavel nu numai că L-a văzut pe Isus, dar arătarea aceasta s-a produs într-un mod irezistibil. Astfel, pentru el, vestirea Evangheliei nu era opțională, ci o necesitate. "Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie s-o vestesc; și vai de mine dacă nu vestesc Evanghelia." (1 Corint. 9:16).

Observați că întîlnirea lui Pavel cu Isus și convertirea care i-a urmat au fost foarte subite și neașteptate. "Deodată a strălucit o lumină din cer în jurul lui" (Fapt. Ap. 22:6). Pavel n-avea nici o idee cine putea fi persoana strălucită care-i vorbea. Vestea că acesta era Isus din Nazaret l-a făcut să se cutremure plin de uimire.

Nu cunoaștem toate detaliile cronologice și psihologice în legătură cu cele întîmplate pe drumul Damascului, dar următorul lucru îl știm cu certitudine: această întîlnire a afectat viața lui Saul pe toate planurile.

Mai întîi, caracterul lui Pavel a fost transformat în mod drastic. Enciclopedia Britanică îl descrie pe Pavel înainte de convertire, ca intolerant, crud, persecutor, un religios bigot - mîndru și plin de temperament. După convertire, el ne apare răbdător, blînd, înțelegător, dornic de a se sacrifica pentru alții. (1c) Kenneth Scott Latourette spune:

"Totuşi, ceea ce a influenţat viaţa lui Pavel şi a ridicat acest temperament aproape nevrotic din obscuritate, transformîndu-l într-o influenţă durabilă, a fost experienţa lui religioasă profundă şi revoluţionară."(3)

În al doilea rînd, atitudinea lui Pavel faţă de urmaşii lui Isus s-a schimbat în mod radical. "De cîteva zile era împreună cu ucenicii din Damasc" (Fapt. Ap. 9:19). El a primit de la aceştia "mîna dreaptă de însoţire."

În al treilea rînd, mesajul lui Pavel s-a transformat. Cu toate că a continuat să-şi iubească moştenirea naţională iudaică, dintr-un persecutor, el a devenit un propovăduitor al credinţei creştine. "Şi îndată a început să propovăduiască în sinagogi că Isus este Fiul lui Dumnezeu" (Fapt. Ap. 9:20). Convingerile intelectuale ale lui Pavel s-au schimbat. Experienţa lui l-a determinat să recunoască faptul că Isus era Mesia, fapt ce se afla în direct conflict cu ideile mesianice ale fariseilor. Concepţia lui nouă cu privire la Cristos a însemnat o revoluţie totală în gîndirea lui. (4) Jacques Dupont observă că după ce Pavel "negase cu pasiune faptul că răstignitul ar fi fost Mesia, el ajunge să accepte că Isus a fost într-adevăr Mesia, şi ca urmare, să-şi reformuleze întreaga concepţie mesianică." (2)

De asemenea, el a ajuns acum să înţeleagă că moartea lui Cristos pe cruce, care păruse a fi fost un blestem al lui Dumnezeu şi un sfîrşit deplorabil al vieţii Acestuia, a însemnat de fapt "Dumnezeu în Cristos, împăcînd lumea cu Sine". Pavel a ajuns la înţelegerea faptului că prin răstignire, Cristos s-a făcut blestem pentru noi (Galat. 3:13) şi că El a fost "făcut păcat pentru noi" (2 Corint. 5:21). În loc de a fi fost o înfrîngere, moartea lui Cristos a însemnat o

mare victorie, încoronată fiind de înviere. Crucea a încetat să mai fie pentru el "o piatră de poticnire", devenind esenţa răscumpărării mesianice a lui Dumnezeu. Propovăduirea misionară a lui Pavel poate fi rezumată la "explicarea şi dovedirea faptului că Cristos a trebuit să sufere şi să învieze din morţi: «...acest Isus, pe care-L propovăduim noi, este Cristosul» - spunea el (Fapt. Ap. 17:3).

În al patrulea rînd, misiunea lui Pavel s-a transformat. Din unul care ura neamurile, el a devenit un "apostol al neamurilor". El a fost transformat dintr-un evreu fanatic într-un evanghelist al neamurilor. Ca fariseu evreu, Pavel îi privea de sus pe toţi cei proveniţi dintre neamuri, ca fiinţe inferioare poporului ales al lui Dumnezeu. Experienţa de pe drumul Damascului l-a transformat într-un apostol dedicat, a cărui misiune de o viaţă a fost îndreptată spre mîntuirea neamurilor. Pavel a văzut în Cristosul care i se arătase, pe Mîntuitorul întregii omeniri. El s-a transformat dintr-un fariseu ortodox, a cărui misiune fusese aceea de a păzi cu stricteţe legea iudaică, într-un propovăduitor al învăţăturii acelei noi secte radicale numită creştinism, căreia i se opusese cu atîta violenţă. Schimbarea produsă în el a fost de aşa natură, încît "toţi cei ce-l ascultau rămîneau uimiţi şi ziceau: «Nu este el acela care făcea prăpăd în Ierusalim printre cei ce chemau Numele acesta? Şi n-a venit el aici ca să-i ducă legaţi înaintea preoţilor celor mai de seamă?»" (Fapt. Ap. 9:21).

Istoricul Philip Schaff declară: "Convertirea lui Pavel marchează nu numai punctul de cotitură în istoria vieţii lui proprii, dar şi începutul unei noi etape în istoria Bisericii Primare, şi ca urmare în

istoria omenirii. Acesta a fost cel mai important eveniment care s-a petrecut de la Rusalii încoace, asigurînd victoria universală a creştinismului."

În timp ce serveam masa la cantina universităţii din Houston, am intrat în vorbă cu un student care stătea lîngă mine. El a făcut afirmaţia că nu existau nici un fel de dovezi istorice în favoarea creştinismului şi a învierii lui Cristos. El studia istoria şi am observat printre cărţile pe care le avea cu el un manual de istorie romană. Acel manual conţinea un capitol cu privire la apostolul Pavel şi la creştinismul timpuriu. După ce l-a citit, el a găsit interesant faptul că paragrafele respective începeau prin descrierea vieţii lui Saul din Tars şi se sfîrşeau cu o descriere a vieţii apostolului Pavel. În penultimul paragraf, manualul făcea observaţia că nu se putea şti cu precizie ce anume se petrecuse în viaţa lui între timp. După ce am deschis Biblia la cartea Faptele Apostolilor şi l-am descris întîlnirea lui Saul cu Cristos cel înviat, acest student a ajuns să vadă că acea întîlnire neaşteptată era explicaţia cea mai logică pentru schimbarea petrecută în viaţa lui Pavel. Mai tîrziu, el însuşi şi-a pus încrederea în Isus Cristos ca Mîntuitor.

Elias Andrews comentează: "Mulţi au găsit în această transformare radicală a "fariseului fariseilor" dovada cea mai convingătoare a adevărului şi a puterii religiei la care el s-a convertit, cît şi ultimul cuvînt cu privire la locul şi rolul persoanei lui Isus Cristos în istorie." (1d) Archibald MacBride, profesor la Universitatea din Aberdeen, scrie cu privire la Pavel: "Pe lîngă realizările lui... realizările lui Alexandru şi ale lui Napoleon pălesc în semnificaţie."(6) Clement spune că Pavel "s-a aflat în

lanțuri de șapte ori, a predicat Evanghelia în Răsărit și-n Apus, și a murit ca martir, din ordinul domnitorilor." (7)

Pavel afirmă în mod repetat că Isus cel înviat a fost Cel care l-a transformat viața. El a fost atît de convins de adevărul învierii lui Cristos din morți, încît a fost în stare să moară moarte de martir pentru această credință.

Doi profesori de la Oxford, Gilbert West și Lordul Lyttleton, au fost porniți să distrugă bazele credinței creștine. West și-a propus să dovedească falsitatea învierii, iar Lyttleton urma să arate că Saul din Tars nu s-a convertit niciodată la creștinism. Amîndoi acești oameni au ajuns la concluzii cu totul opuse și au devenit apoi urmași devotați ai lui Cristos. Lordul Lyttleton scria: "Studiul convertirii și al apostoliei Sfîntului Pavel este în sine un argument suficient pentru a dovedi faptul că creștinismul se întemeiază pe revelație divină." (8) El trage concluzia că dacă cei 25 de ani de suferințe în slujba lui Cristos ai lui Pavel au fost o realitate, atunci convertirea acestuia a fost un adevăr. Căci tot ceea ce el a făcut, a început cu acea transformare neașteptată. Și dacă convertirea lui a fost o realitate, Isus Cristos a înviat din morți, căci tot ceea ce Pavel a fost și a făcut, el a atribuit întîlnirii lui cu Cristos cel înviat.

BIBLIOGRAFIE:

1. *The Encyclopaedia Britannica* (Enciclopedia britanică), William Benton, (Chicago, 1970), vol. 17, (a) pag. 469, (b) pag. 476, (c) pag. 473, (d) pag. 469.

2. Jacques Dupont, "The Conversion of Paul and Its Influence on His Understanding of Salvation by Faith" (Convertirea lui Pavel şi influenţa ei asupra înţelegerii lui cu privire la mîntuirea prin credinţă), *Apostolic History and the Gospel* (Istoria apostolică şi Evanghelia). Ed. de W. Ward Gasque şi Ralph P. Martin (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1970), pag. 177; pag. 76.
3. Kenneth Scott Latourette, *A History of Christianity* (O istorie a creştinismului) (New York: Harper&Row, 1953) pag. 76.
4. W. J. Sparow Simpson, *The Resurrection and the Christian Faith* (Învierea şi credinţa creştină) (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1968), pag. 185-186.
5. Philip Schaff, *History of the Christian Church* (Istoria Bisericii Creştine), vol. 1, Apostolic Christianity (Creştinismul apostolic), 1-100 d. Cr. (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1910), pag. 296.
6. *Chamber's Encyclopedia* (Londra: Pergamon Press, 1966), vol. 10, pag. 516.
7. Philip Schaff, *History of The Apostolic Church* (Istoria Bisericii Apostolice) (New York: Charles Scribner, 1857), pag. 340.
8. George Lyttleton, *The Conversion of St. Paul* (Convertirea Sf. Pavel) (New York: American Tract Society, 1929), pag. 467.

CAPITOLUL 8

PENTRU CE CĂUTAŢI ÎNTRE CEI MORŢI PE CEL CE ESTE VIU?

Un student de la o universitate din Uruguay m-a întrebat odată: "Domnule profesor McDowell, ce vă face să susţineţi creştinismul cu atîta tărie?" La care l-am răspuns: "Un motiv foarte simplu: Nu pot să justific în alt mod un anume eveniment din istorie - învierea lui Isus Cristos din morţi."

După 700 de ore de studiu asupra acestui subiect şi o cercetare amănunţită a bazelor lui, am ajuns la concluzia că învierea lui Isus Cristos din morţi este fie una dintre cele mai răutăcioase şi dăunătoare farse care au fost jucate vreodată minţilor omeneşti, fie cel mai important eveniment din întreaga istorie.

Chestiunea învierii transferă întrebarea referitoare la validitatea creştinismului din sfera filozofiei în sfera istoriei. Are creştinismul o bază istorică acceptabilă? Există suficiente dovezi care să garanteze validitatea credinţei în înviere? Iată cîteva fapte relevante cu privire la înviere: Isus din Nazaret, un profet evreu care a pretins a fi Cristosul profeţit în Scripturile ebraice, a fost arestat, judecat ca şi criminal politic, şi apoi răstignit. La trei zile după moartea şi îngroparea Sa, nişte femei care au mers la mormînt au descoperit că trupul Lui dispăruse. Ucenicii au pretins că Dumnezeu L-a ridicat din morţi şi că El le-a apărut viu în diferite

împrejurări, înainte de a se înălța la cer. Pe această bază, creștinismul s-a răspîndit pretutindeni în Imperiul Roman și a continuat să exercite o influență puternică asupra istoriei, de-a lungul secolelor. A avut loc această înviere cu-adevărat?

ÎNGROPAREA LUI ISUS

Conform cu obiceiul ebraic de îngropare, trupul lui Isus a fost înfășurat în pînză de in. O sută de măsuri de uleiuri și mirodenii au fost amestecate în forma unei substanțe vîscoase, care a fost aplicată apoi pe fîșiile de pînză, în jurul trupului. (1) După ce trupul a fost așezat într-un mormînt săpat în stîncă (2), o piatră de dimensiuni urlașe (măsurînd aproximativ 2 t) a fost rostogolită de-a lungul unui șanț, la intrarea în mormînt. (3)

O unitate de gardă romană, formată din bărbați obișnuiți cu disciplina cea mai severă, a primit ordin să păzească mormîntul. Frica de pedeapsă "asigura o atenție impecabilă în executarea datoriei, în special în timpul gărzii de noapte." (4) Această gardă a aplicat la intrarea mormîntului sigiliul roman - pecetea puterii și autorității imperiului. (5) Sigiliul avea rolul de a preveni orice atac profanator. Oricine ar fi încercat să miște piatra de la intrarea mormîntului ar fi trebuit să-i rupă sigiliul, atrăgîndu-și astfel pedeapsa nemiloasă a legii romane. Dar mormîntul a fost găsit gol.

MORMÎNTUL GOL

Urmașii lui Isus au pretins că El înviase. Ei au declarat că Isus le apăruse timp de 40 de zile, arătîndu-li-se viu "prin multe dovezi".(6) Apostolul

Pavel scrie că Isus s-a arătat la mai mult de 500 de ucenici deodată, cei mai mulți din ei fiind încă în viață la data cînd el a scris aceste lucruri, putînd confirma spusele lui. (7)

A. M. Ramsay scrie: "Unul din motivele pentru care cred în înviere este acela că există o serie întreagă de fapte care nu pot fi explicate dacă aceasta n-ar fi avut loc." (8) Mormîntul gol a fost "un fapt prea bine cunoscut ca să poată fi renegat." Paul Althaus afirmă că povestea învierii "n-ar fi putut circula în Ierusalim nici măcar pentru o zi sau o oră, dacă mormîntul gol n-ar fi reprezentat un adevăr unanim recunoscut."(9)

Paul L. Maier conclude: "Dacă este să cîntărim cu grijă și onestitate toate dovezile, vom fi nevoiți, pe baza canoanelor cercetării istorice, să concluzionăm că mormîntul în care a fost pus trupul lui Isus a fost într-adevăr gol în dimineața de Paște. Nu s-a descoperit încă nici o urmă de dovadă, în sursele literare, epigrafice sau arheologice, care să infirme acest adevăr." (10)

Ce explicație s-ar putea da mormîntului gol? Poate el fi explicat printr-o cauză naturală?

Pe baza covîrșitoarelor dovezi istorice, creștinii cred că Isus a înviat în trup, în timp și spațiu, prin puterea supranaturală a lui Dumnezeu. Dificultățile credinței pot fi mari, dar problemele pe care le ridică necredința reprezintă dificultăți și mai mari. Situația de la mormînt de după înviere este semnificativă. Sigiliul roman fusese violat, ceea ce presupunea în mod automat pedepsirea cruntă a celor vinovați. Piatra cea mare a fost nu numai dată la o parte de la intrarea mormîntului, dar chiar mutată în lături, ca și cum cineva ar fi ridicat-o și ar fi pus-o în altă parte. (11) Unitatea de gardă a fugit.

Iustinian, în Digest 49.16, enumeră 18 motive pentru care un soldat roman putea fi pedepsit cu moartea. Printre acestea se află și adormirea în post și părăsirea poziției de pază. Femeile au venit și au găsit mormîntul gol; s-au speriat și s-au întors să ducă vestea aceasta apostolilor. Petru și Ioan au alergat la mormînt. Ioan a ajuns primul, dar n-a intrat. El s-a uitat doar înăuntru și a văzut fîșiile de pînză. Trupul lui Isus ieșise din ele, intrînd într-o nouă existență. Trebuie să recunoaștem că la vederea unei asemenea scene oricare din noi ar deveni credincios - cel puțin pentru un moment.

Teoriile avansate care încearcă să explice faptul învierii pe baza unor cauze naturale sînt foarte șubrede; ele nu fac de fapt decît să întărească încrederea în adevărul învierii.

AU GREȘIT EI MORMÎNTUL?

O teorie propagată de Kirsop Lake presupune că femeile care au relatat dispariția trupului ar fi mers din greșeală la un alt mormînt. Dacă este așa, atunci ucenicii, care s-au dus să verifice spusele femeilor, ar fi trebuit să fi mers și ei la un mormînt greșit. Putem fi siguri însă că autoritățile evreiești care veniseră cu cererea ca o gardă romană să fie staționată la mormînt pentru a preveni furtul trupului, nu s-ar fi putut înșela cu privire la locul exact. Și cu atît mai puțin garda romană, care fusese postată acolo.

Dacă ar fi fost vorba de un alt mormînt, autoritățile evreiești n-ar fi pierdut nici o clipă pentru a scoate la iveală trupul din mormîntul adevărat, eradicînd astfel pentru totdeauna orice zvon cu privire la înviere.

O altă încercare de a explica mormîntul gol pretinde că aparițiile lui Isus de după înviere au fost fie niște iluzii, fie halucinații. Această teorie vine în contradicție cu împrejurările istorice existente, cît și cu condiția mentală absolut normală dovedită de apostoli, fiind în același timp în total dezacord cu principiile psihologice care declanșează apariția unor asemenea manifestări. Unde se afla deci trupul lui Isus, și de ce n-a putut el fi scos la iveală?

TEORIA LEȘINULUI

Formulată inițial de către Venturini cu cîteva secole în urmă și citată adeseori în zilele noastre, teoria leșinului afirmă că Isus nu murise pe cruce, ci leșinase doar, datorită epuizării și pierderii de sînge. Cu toții îl credeau mort, dar după o vreme El și-a revenit și ucenicii au crezut că a fost vorba de o înviere. Scepticul David Frederich Strauss - care nu credea el însuși în înviere - a dat o lovitură capitală oricărei teorii care ar susține că Isus și-ar fi revenit doar dintr-un leșin: "Este cu neputință ca cineva care s-ar fi strecurat afară din mormînt, pe jumătate mort, tîrîndu-se slăbit și bolnav, avînd nevoie de îngrijire medicală, întărire și ajutor, să le poată crea atîtor oameni impresia de a fi fost învingătorul morții și al mormîntului, prințul vieții - impresie ce avea să stea la baza misiunii lor viitoare. O asemenea revenire între ei n-ar fi făcut decît să slăbească imaginea pe care și-o formaseră despre El în timpul vieții și a răstignirii Lui, aducîndu-le cel mult o slabă speranță, nicidecum însă în stare să le schimbe întristarea în entuziasm sau respectul în adorare." (12)

O altă teorie susţine că trupul lui Cristos ar fi fost furat de către ucenici în timp ce soldaţii dormeau. (13) Dezamăgirea şi laşitatea ucenicilor reprezintă un argument greu de trecut, care exclude posibilitatea ca ei să fi devenit dintr-o dată atît de viteji, încît *să înfrunte garda romană pentru a fura* trupul lui Isus. În nici un caz, ei nu aveau dispoziţia necesară pentru a întreprinde o asemenea acţiune.

J.N.D. Anderson, fost decan al Facultăţii de Drept de la Universitatea din Londra, preşedinte al Departamentului de Drept Oriental de la Colegiul de Studii Orientale şi Africane şi director al Institutului de Studii Legale Avansate de la Universitatea din Londra, *comentînd cu privire la afirmaţia că* ucenicii ar fi furat trupul lui Cristos, spunea: "Acest fapt ar fi în totală contradicţie cu tot ceea ce cunoaştem în legătură cu ei: învătătura lor etică, calitatea morală a vieţii lor, statornicia lor în suferinţe şi persecuţii. Această ipoteză n-ar putea explica transformarea lor dramatică din nişte dezertori demoralizaţi şi descurajaţi în nişte martori pe care nici o opoziţie din lume nu a fost în stare să-i intimideze." (14)

Teoria cum că autorităţile evreieşti sau romane ar fi mutat trupul lui Cristos din mormînt, nu reprezintă o explicaţie cu nimic mai rezonabilă pentru mormîntul gol decît ideea că ucenicii l-ar fi furat. Dacă autorităţile ar fi avut trupul în posesia lor sau ar fi ştiut unde se afla, de ce, atunci cînd ucenicii predicau învierea în Ierusalim, n-au venit să spună că ei îi luaseră trupul? Dacă ar fi ştiut unde

se afla, de ce n-ar fi făcut ei acest lucru cunoscut? De ce n-ar fi scos trupul la iveală, aşezîndu-l într-un car şi plimbîndu-l pe străzile Ierusalimului? O asemenea acţiune ar fi distrus creştinismul cu siguranţă.

Dr. John Warwick Montgomery comentează: "Este mai presus de limitele credibilului să gîndim că primii creştini ar fi putut inventa o asemenea poveste, pe care s-o răspîndească apoi printre cei care ar fi putut s-o infirme cu atîta uşurinţă, scoţînd la iveală trupul lui Isus." (15)

DOVEZI ÎN FAVOAREA ÎNVIERII

Profesorul Thomas Arnold, autor al faimoasei lucrări în trei volume asupra Istoriei Romei, şi candidat pentru postul de profesor la catedra de istorie modernă de la Oxford, era familiarizat cu aprecierea valorii mărturiilor în determinarea faptelor istorice. El a declarat: "Ani la rînd am studiat istoriile altor timpuri, am examinat şi *cîntărit* dovezile celor care au scris cu privire la ele, şi pot afirma că nu cunosc nici un alt fapt din istoria omenirii care să fie sprijinit pe dovezi mai multe şi mai variate, în stare să satisfacă pretenţiile oricărui cercetător sincer, decît cel mai mare semn pe care Dumnezeu ni l-a dat prin moartea şi învierea lui Cristos din morţi." (16)

Învăţatul englez Brooke Foss Westcott spunea: "Considerînd toate dovezile împreună, nu este prea mult să afirmăm că nu există nici un alt eveniment în istorie care să fie susţinut mai bine sau prin dovezi mai variate decît învierea lui Cristos din morţi. Nimic, în afară de presupunerea prealabilă a faptului că ea n-ar fi putut avea loc, n-ar putea

sugera ideea vreunei deficiențe în demonstrarea ei." (17)

Dr. Simon Greenleaf a fost una din cele mai luminate minți în materie de drept din Statele Unite. El a deținut celebrul titlu de profesor Royall de drept la Universitatea Harvard, fiind succesorul judecătorului Joseph Story, ca profesor decan în drept la această universitate. H.W.H. Knotts, în *Dictionary of American Biography*, spune cu privire la el: "Ridicarea școlii de drept de la Harvard la poziția ei eminentă între școlile de drept din Statele Unite, se datorează eforturilor lui Stroy și Greenleaf." Pe cînd era profesor de drept la Harvard, Geenleaf a scris un volum în care examina valoarea legală a mărturiei apostolilor cu privire la învierea lui Cristos. El observa că ar fi fost cu neputință ca ucenicii "să fi persistat în afirmarea adevărurilor pe care le relatau, dacă Isus n-ar fi înviat cu-adevărat din morți și dacă ei n-ar fi cunoscut cu certitudine acest fapt, la fel ca pe oricare altul." (18) Greenleaf concluzionează că învierea lui Cristos a fost unul din cele mai bine dovedite evenimente din istorie, conform cu principiile dovezilor legale administrate la curțile de justiție.

Un alt advocat, Frank Morison, s-a ridicat să combată dovezile privitoare la înviere. El considera că viața lui Isus fusese una dintre cele mai frumoase vieți care au fost trăite vreodată, dar că învierea nu era decît un mit pe care cineva se găsise să-l adauge la povestea vieții Lui. El a plănuit să scrie o carte despre ultimele zile din viața lui Isus, care, desigur, avea să lase la o parte povestea învierii. El considera că dintr-o abordare rațională și inteligentă a vieții și activității lui

Isus, învierea trebuia eliminată total. Totuşi, în timpul cercetării faptelor de pe poziţia sa de cunoscător în materie de drept, el a fost nevoit să-şi schimbe părerile. Pînă la urmă, el a ajuns să scrie faimoasa lucrare *Who Moved the Stone* ? (Cine a mutat piatra?). Primul capitol al acestei cărţi se intitulează *The Book That Refused to be Written* (Cartea care a refuzat să fie scrisă), iar restul ei se ocupă în mod serios cu tratarea dovezilor în favoarea învierii lui Cristos. (19)

George Eldon Ladd concluzionează: "Singura explicaţie raţională a acestor fapte istorice este aceea că Dumnezeu L-a înviat pe Isus în trup." (20) Creştinii din zilele noastre pot avea deplină siguranţă - la fel ca şi primii creştini - că credinţa lor se întemeiază nu pe vreun mit sau vreo legendă, ci pe faptul istoric întemeiat al învierii lui Cristos şi pe mormîntul gol.

Cel mai important lucru însă este acela că fiecare creştin poate experimenta puterea învierii lui Cristos în propria lui viaţă. Înainte de toate, el poate şti că păcatele lui sînt iertate. (21) În al doilea rînd, el poate fi sigur pe viaţa eternă şi pe învierea lui însuşi din mormînt. (22) În al treilea rînd, el poate fi eliberat de viaţa goală şi lipsită de sens, şi transformat într-o făptură nouă în Isus Cristos. (23)

Care este decizia ta? Ce părere ai tu cu privire la mormîntul gol? Examinînd argumentele din perspectivă juridică, Lordul Darling, fost Preşedinte al Curţii de Justiţie a Angliei, a tras concluzia că "există o varietate atît de mare de dovezi factuale şi circumstanţiale, încît nici o curte de juraţi din lume n-ar putea evita verdictul care se impune: învierea lui Cristos este un fapt real." (24)

BIBLIOGRAFIE:

1. Ioan 19:39,40.
2. Matei 27:60.
3. Marcu 16:4.
4. George Currie, *The Military Discipline of the Romans from the Founding of the City to the Close of the Republic*. (Disciplina militară a romanilor de la fondarea oraşului pînă la căderea republicii). O teză abstractă publicată sub auspiciile Consiliului de Graduaţi de la Universitatea Statului Indiana, 1928, pag. 41-43.
5. A. T. Robertson, *Word Pictures in the New Testament* (Imagini verbale în Noul Testament), (New York: R.R. Smith, 1931), pag. 239.
6. Faptele Apostolilor 1:3.
7. 1 Corinteni 15:3-8.
8. Arthur Michael Ramsey, *God, Christ and the World* (Dumnezeu, Cristos şi lumea) (Londra: SCM Press, 1969), pag. 78-80.
9. Paul Althaus, *Die Warheit des kirchlichen Osterglaubens* (Adevărul credinţei bisericeşti cu privire la Paşte) (Guetersloh: C.Bertelsmann, 1941), pag. 22,25.
10. *Independent Press Telegram*, Long Beach, California, 21 Aprilie 1973, pag. A-10.
11. Josh McDowell, *Mărturii care cer un verdict*, pag. 231.
12. David Frederick Strauss, *The Life of Jesus for the People* (Viaţa lui Isus pentru oameni) (Londra: Williams and Norgate, 1879, a 2-a ediţie), vol.1 pag. 412.
13. Matei 28:1-15.

14. J.N.D. Anderson, *Christianity: The Witness of History* (Creştinismul: mărturia istoriei) Copyright Tyndale Press, 1970. Inter Varsity Press, Downer Grove, Ill., pag. 92.
15. John Warwick Montgomery, *History and Christianity*(Istorie şi creştinism) (Downers Grove, Ill: Inter Varsity Press, 1972), pag. 78.
16. Thomas Arnold, *Christian Life - Its Hopes, Its Fears, and Its Close* (Viaţ a creştină - speranţele, temerile şi sfîrşitul ei) (Londra: T. Fellowes, 1859, a 6-a ed.), pag. 342.
17. Paul E. Little, *Know Why You Believe* (Să ştii de ce crezi), pag. 70.
18. Simon Greenleaf, *An Examination of the Testimony of the Four Evangelists by the Rules of Evidence Administrated in the Courts of Justice* (O examinare a mărturiilor celor patru evanghelişti pe baza principiilor administrate la curţile de justiţie) (New York: J. Cockroft & Co. 1874), pag.29.
19. Frank Morison, *Who Moved the Stone?* (Cine a mutat piatra?) (Londra: Faber & Faber, 1930).
20. George Eldon Ladd, *I Believe in the Resurrection of Jesus* (Eu cred în învierea lui Isus) (Grand Rapids: W. B. Eerdmans Publishing Co. 1975), pag. 141.
21. 1 Corinteni 15:3.
22. 1 Corinteni 15: 19-26.
23. Ioan 10:10; 2 Corinteni 5:17.
24. Michael Green, *Man Alive* (Omul înviat) (Downers Grove, Ill: Inter Varsity Press, 1968), pag. 54.

CAPITOLUL 9

AŞ VREA SĂ-L CUNOSC PE ADEVĂRATUL MESIA

Isus a dispus de nenumărate scrisori de acreditare care l-au susţinut pretenţia de a fi Mesia, Fiul lui Dumnezeu. În acest capitol ne vom ocupa de una din cele mai profunde dintre ele, adesea trecută cu vederea: împlinirea în viaţa Lui a profeţiilor mesianice.

Isus s-a referit în nenumărate rînduri la profeţiile Vechiului Testament pentru a dovedi că El era Mesia. În Galateni 4:4, Pavel scrie: "Dar cînd a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său născut din femeie, născut sub lege." Luca se referă la această profeţie împlinită în Isus Cristos: "Şi a început de la Moise şi de la toţi proorocii şi le-a tîlcuit în toate Scripturile ce era cu privire la El." (Luca 24:27) Isus le-a zis: "Iată ce vă spuneam cînd eram încă cu voi, că trebuie să se împlinească tot ce este scris despre Mine în legea lui Moise, în prooroci şi în Psalmi" (v. 44). Mai devreme, El le spusese Iudeilor: "Dacă aţi crede pe Moise, M-aţi crede şi pe Mine, pentrucă el a scris despre Mine" (Ioan 5:46), şi de asemenea "Avram s-a bucurat că a văzut ziua Mea" (Ioan 8:56). Apostolii şi scriitorii Noului Testament, au făcut apel în mod constant la profeţiile împlinite pentru a dovedi adevărul pretenţiilor lui Isus de a fi fost Fiul lui Dumnezeu, Mîntuitorul, Mesia. "Dar Dumnezeu a împlinit astfel ce vestise mai înainte prin gura tuturor proorocilor Săi;

că Cristosul Său va pătimi" (Fapt. Ap. 3:18). "Pavel, după obiceiul său, a intrat în sinagogă. Trei zile de sabat a vorbit cu ei din Scripturi, dovedind și lămurind că Cristosul trebuie să pătimească și să învieze din morți. Și acest Isus, pe care vi-L vestesc eu, zicea el, este Cristosul." (Fapt. Ap. 17:2-3). "V-am învățat înainte de toate, așa cum am primit și eu, că Cristos a murit pentru păcatele noastre după Scripturi (cu alte cuvinte moartea lui Cristos fusese profețită în Vechiul Testament), că a fost îngropat și a înviat a treia zi după Scripturi." (1 Corint. 15:3-4).

Vechiul Testament conține 60 de profeții mesianice majore și aproximativ 270 de ramificații ale lor, care s-au împlinit toate într-o singură persoană - Isus Cristos. Ar fi interesant să analizăm conținutul acestor profeții, ca trăsături specifice ale persoanei lui Cristos.

Poate nu v-ați gîndit niciodată cît de importante sînt detaliile legate de numele și adresa unei persoane, și totuși, aceste detalii ne diferențiază pe fiecare de toți ceilalți oameni care trăiesc pe această planetă.

O ADRESĂ ÎN ISTORIE

În detalii și mai exacte, Dumnezeu a scris o "adresă" în istorie, pentru a-L evidenția pe Fiul Său, Mesia, Salvatorul omenirii, între toți ceilalți oameni care au trăit vreodată în istorie - în trecut, prezent sau viitor. Particularitățile acestei "adrese" pot fi găsite în Vechiul Testament - un document scris în decursul unei perioade de 1000 de ani, care conține peste 300 de referințe cu privire la venirea Sa. Pe baza calculului probabilităților se

poate dovedi că şansa ca numai 48 dintre aceste profeţii să se fi împlinit într-o persoană anume, ar fi de 1/10 Exp 157.

Şansa de a putea găsi o altă persoană care să împlinească toate aceste descrieri este redusă şi mai mult de faptul că toate aceste profeţii cu privire la Mesia au fost făcute cu cel puţin 400 de ani înainte de venirea Sa. Unii ar putea să obiecteze că aceste profeţii ar fi fost scrise după vremea în care a trăit Cristos şi concepute în aşa fel încît să coincidă cu evenimentele din viaţa Lui. Această pretenţie ar putea părea plauzibilă pînă cînd ne dăm seama că Septuaginta (traducerea grecească a Vechiului Testament ebraic) exista deja în jurul anului 150 - 200 î. Cr. Această traducere dovedeşte că a trebuit să existe un interval de timp de cel puţin 200 de ani între scrierea profeţiilor şi împlinirea lor în Cristos.

Cu siguranţă că Dumnezeu a scris o "referinţă" pe care numai Mesia ar fi putut s-o împlinească. Au existat aproximativ 40 de alte pretenţii din partea unor persoane de a fi fost Mesia. Numai unul însă - Isus Cristos - a făcut apel la profeţiile împlinite în viaţa Lui, pentru a-şi susţine această pretenţie; şi numai scrisorile Lui de acreditare pot dovedi valabilitatea acestei pretenţii.

Care au fost cîteva dintre aceste detalii? Care au fost evenimentele care trebuiau să preceadă şi să însoţească apariţia Fiului lui Dumnezeu?

Pentru început, trebuie să ne întoarcem la Genesa 3:15. Aici găsim înregistrată prima profeţie mesianică. În toată Scriptura, numai un singur bărbat a fost "născut din sămînţa femeii" - toţi ceilalţi oameni fiind născuţi din sămînţa bărbatului. Găsim aici pe unul care avea să vină în

lume și să zădărnicească lucrările satanei ("acesta îi va zdrobi capul"). În Geneza 9 și 10 Dumnezeu vine cu detalii suplimentare cu privire la această persoană. Noe a avut trei fii: Sem, Iafet și Ham. Toate națiunile pămîntului din zilele noastre se trag din acești trei bărbați. Dumnezeu a eliminat 2/3 din ei cînd a hotărît că Mesia avea să vină din spița lui Sem.

Apoi, pe măsură ce înaintăm spre anul 2000 î. Cr., îl vedem pe Dumnezeu chemîndu-l pe Avram din Ur, Caldeea. Cu Avram, Dumnezeu devine mai specific, afirmînd că Mesia va fi unul din descendenții lui. (1) Toate familiile pămîntului aveau să fie binecuvîntate în Avram. Cînd Avram a avut doi fii: Isac și Ismael, mulți dintre descendenții lui au fost eliminați, atunci cînd Dumnezeu l-a ales pe cel de-al doilea fiu, Isac. (2)

Isac a avut doi fii: pe Iacov și pe Esau. Dumnezeu a ales spița lui Iacov. (3) Iacov a avut 12 fii, din care s-au format cele 12 seminții ale lui Israel. Dumnezeu a pus de-o parte seminția lui Iuda, din care avea să vină Mesia, eliminînd astfel 11/12 din semințiile lui Israel. Dintre toate familiile provenite din Iuda, casa lui Isai a reprezentat alegerea divină. (4) Putem observa deja probabilitatea conturînd-se.

Isai a avut 8 fii; în 2 Samuel 7:12-16 și Ieremia 23:5 Dumnezeu elimină 7/8 din familia lui. Citim că omul ales de Dumnezeu va fi nu numai sămînța femeii din spița lui Sem, din neamul evreilor, din seminția lui Isac, din casa lui Iacov, din seminția lui Iuda, ci și că El avea să vină din casa lui David.

O profeție datînd din anul 1012 î. Cr. (5) prezice de asemenea că mîinile și picioarele acestui om vor fi străpunse (adică el avea să fie răstignit). Această

descriere a fost facută cu 800 de ani înainte de răstignirea lui Cristos şi transformată în fapt de către cuceritorii romani.

Isaia 7:14 adaugă că el va fi născut dintr-o fecioară: o naştere naturală în urma unei concepţii supranaturale. Un criteriu care se situează deasupra planificării şi posibilităţii umane de control. Cîteva profeţii înregistrate în Isaia şi în Psalmi (6) descriu climatul social în care avea să apară şi reacţia pe care acest om al lui Dumnezeu o va produce: propriul său neam, neamul evreilor, Îl va respinge, iar neamurile vor crede în El. El urma să aibă un premergător (Isaia 40:3, Maleahi 3:1), o voce în pustie, care va pregăti calea înaintea Domnului - un Ioan Botezătorul.

CEI TRIZECI DE ARGINTI

Mai observaţi încă şapte detalii ale profeţiilor (7) care îngustează şi mai mult sfera de probabilitate a împlinirii lor. Dumnezeu arată aici că Mesia (i) va fi vîndut (ii) de către un prieten (iii) pentru treizeci de monede (iv) de *argint* şi că (v) aceşti bani vor fi aruncaţi (vi) pe podeaua Templului (vii) şi folosiţi pentru cumpărarea ţarinei olarului.

În Mica 5:2 Dumnezeu elimină toate oraşele lumii, alegînd Betleemul, o cetate cu mai puţin de 1000 de locuitori, ca loc în care avea să se nască Mesia. Apoi, printr-o serie de alte profeţii, Dumnezeu precizează perioada în care Mesia urma să apară. De exemplu: Maleahi 3:1 şi alte patru texte din Vechiul Testament (8) menţionează că Mesia trebuia să vină pe cînd templul din Ierusalim se afla încă în picioare. Acest fapt este deosebit de

semnificativ cînd ne dăm seama că templul a fost distrus în anul 70 d. Cr. şi n-a mai fost reconstruit de atunci niciodată. Aceste detalii precise: locul, timpul, felul naşterii, reacţia contemporanilor, trădarea, felul morţii, sînt numai cîteva din sutele de detalii care compun "adresa" pentru identificarea Fiului lui Dumnezeu, Mesia, Mîntuitorul omenirii.

OBIECŢIE: ÎMPLINIREA PROFEŢIILOR A FOST PURĂ ÎNTÎMPLARE

"Ei bine, s-ar putea arăta că unele dintre aceste profeţii s-au împlinit în viaţa lui Kennedy, a lui King, sau a lui Nasser" - va replica un critic.

Da, s-ar putea găsi probabil una sau două profeţii care să se fi împlinit în vieţile altor oameni care au trăit în istorie, dar nu toate cele 60 de profeţii majore şi cele 270 de ramificaţii ale lor. De fapt, dacă cineva ar putea găsi un om, în afară de Isus, fie mort, fie viu, care ar împlini numai jumătate din prezicerile referitoare la Mesia menţionate în cartea lui Fred John Meldau intitulată *Messiah in Both Testaments* (Mesia în cele două Testamente), compania de presă *Christian Victory* din Denver ar fi gata să acorde ca recompensă un premiu de 1000 de dolari.

H. Harold Hartzler de la Afiliaţia Ştiinţifică Americană, în prefaţa cărţii lui Peter W. Stoner, scrie: "Manuscrisul cărţii *Science Speaks* a fost revizuit cu grijă de către un comitet format din membrii ai Asociaţiei Ştiinţifice Americane şi de către consiliul executiv al acestui grup, conţinutul ei fiind declarat corect în ce priveşte materialul ştiinţific prezentat. Analizele matematice incluse sînt bazate pe principii corecte ale teoriei

probabilităţilor, pe care profesorul Stoner le-a aplicat în mod corespunzător şi convingător." (9)

Următoarele cifre de probabilitate care au fost extrase din această carte vin să demonstreze că orice coincidenţă în împlinirea profeţiilor este exclusă, conform principiilor ştiinţei probabilităţilor. Stoner spune că, folosind ştiinţa modernă a probabilităţilor în studiul a opt dintre profeţii, "aflăm că şansa ca un om care a trăit pînă în timpurile prezente să fi împlinit toate aceste opt profeţii este de 1/10 Exp 17." Aceasta ar reprezenta 1/100 000 000 000 000 000. Pentru a ne ajuta să ne imaginăm această cifră infimă de probabilitate, Stoner ilustrează astfel: presupunînd că am lua 10 Exp 17 monede de argint şi le-am împrăştia pe suprafaţa statului Texas, ele ar acoperi întreaga suprafaţă cu un strat în grosime de 60 cm. Să presupunem că am marca una din aceste monede, şi apoi am amesteca-o printre celelalte; apoi am lega pe cineva la ochi şi i-am cere să meargă încotro va voi şi să găsească moneda marcată. Ce şanse ar avea acest om de a găsi moneda cu pricina? Aceeaşi şansă pe care ar fi avut-o profeţii, ca scriind aceste opt preziceri, ele să se fi împlinit toate în viaţa unuia dintre oamenii care au trăit din zilele lor şi pînă astăzi, presupunînd că ei le-ar fi scris din înţelepciunea lor proprie.

"Acum, aceste preziceri au fost scrise fie din inspiraţie divină, fie profeţii au scris ceea ce considerau ei că avea să se întîmple. În acest caz, profeţii aveau doar o şansă din 10 Exp 17 ca spusele lor să se împlinească în viaţa unei persoane - şi totuşi, ele s-au împlinit toate în Cristos.

Cu alte cuvinte, împlinirea acestor profeţii demonstrează că Dumnezeu a inspirat scrierea lor cu o precizie colosală, căreia i-a lipsit doar o şansă din 10 Exp 17 pentru a fi absolută." (9)

O ALTĂ OBIECŢIE

O altă obiecţie care se aduce adesea este aceea că Isus ar fi împlinit aceste profeţii în mod deliberat. Această obiecţie pare plauzibilă pînă cînd ajungem să ne dăm seama că multe dintre detaliile privitoare la venirea Lui au fost cu totul deasupra oricărei posibilităţi umane de control. De exemplu, locul naşterii. Vi l-aţi putea imagina pe copilaşul Isus, aflat încă în pîntecele Mariei, călare pe măgăruş, zicînd: "Mamă, mă tem că nu vom ajunge la timp..." Cînd Irod i-a întrebat pe marii preoţi şi pe cărturari "Unde trebuie să se nască Cristosul?" ei i-au răspuns: "În Betleemul din Iudea, căci aşa a fost scris în profeţi" (Matei 2:5). Momentul istoric al venirii Lui, felul naşterii, trădarea Lui de către un prieten şi preţul acestei trădări, felul morţii, reacţia trecătorilor, batjocura şi tragerea la sorţi pentru cămaşa Lui, etc - jumătate din profeţii, ar fi fost cu neputinţă de împlinit în mod deliberat. Isus n-ar fi putut "aranja" să fie născut din sămînţa femeii, din seminţia lui Sem, ca urmaş al lui Avram, şi aşa mai departe. Nu este de mirare deci că Isus şi apostolii au făcut apel la profeţiile împlinite pentru a dovedi validitatea pretenţiilor Sale.

De ce s-a complicat Dumnezeu oare cu toate aceste detalii? Eu cred că planul Lui a fost ca Isus Cristos să aibă toate scrisorile de acreditare necesare atunci cînd a intrat în această lume.

Totuşi, cel mai extraordinar lucru în legătură cu Isus Cristos este acela că El a venit să transforme vieţile oamenilor. Numai El a împlinit toate profeţiile Vechiului Testament care descriu venirea Lui şi numai El a împlinit cea mai mare profeţie dintre toate, cu privire la cei care aveau să-L primească, adică cei ce vor crede în El - *promisiunea unei vieţi noi*: "Vă voi da o inimă nouă şi voi pune în voi un Duh nou... Dacă este cineva în Cristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus, iată că toate lucrurile s-au făcut noi" (10).

BIBLIOGRAFIE:

1. Genesa 12; 17; 22.
2. Genesa 17; 21.
3. Genesa 28; 35:10-12; Numeri 24:17.
4. Isaia 11:1-5.
5. Psalm 22:6-18; Zaharia 12:10; compară cu Galateni 3:13.
6. Isaia 8:14; 28:16; 49:6; 50:6; 52:53; 60:3; Psalm 22:7,8; 118:22.
7. Zaharia 11:11-13; Psalm 41; compară cu Ieremia 32:6-15 şi Matei 27:3-10.
8. Psalm 118:26; Daniel 9:26; Zaharia 11:13; Hagai 2:7-9. Pentru o explicaţie mai completă a preofeţiei din Daniel 9, vezi pag. 216-221 din cartea *Mărturii care cer un verdict*, de acelaşi autor.
9. Peter W. Stoner şi Robert C. Newman, *Science Speaks* (Ştiinţa vorbeşte) (Chicago: Moody Press, 1976), pag. 106-112.
10. Ezechiel 36:25-27; 2 Corinteni 5:17.

CAPITOLUL 10

NU MAI EXISTĂ NICI O ALTĂ CALE?

De curînd, un absolvent al Universității Statului Texas mi s-a adresat cu întrebarea: "De ce este Isus singura cale spre o relație cu Dumnezeu?" Cu puțin înainte, în cuvîntarea mea, arătasem că Isus a pretins a fi singura cale spre Dumnezeu, că mărturiile Scripturii și ale apostolilor sînt vrednice de crezare, și că există suficiente dovezi care să susțină credința în Isus Cristos ca Mîntuitor și Domn. Și totuși, întrebarea lui suna: "De ce Isus? Nu mai există nici o altă cale spre o relație cu Dumnezeu? Cum stau lucrurile cu Buda sau cu Mahomed? Nu este de ajuns să trăiești o viață morală? Dacă Dumnezeu este atît de iubitor, atunci El va trebui să-i accepte pe toți oamenii așa cum sînt."

Un om de afaceri îmi spunea: "Într-adevăr, mi-ați dovedit că Isus Cristos este Fiul lui Dumnezeu; dar nu mai există și alte căi spre o relație personală cu Dumnezeu, în afară de Isus?"

Comentariile de mai sus exprimă felul de gîndire al multor oameni din zilele noastre cu privire la întrebarea: De ce este nevoie să ne încredem în Isus ca Salvator și Domn pentru a avea o relație personală cu Dumnezeu și a experimenta iertarea

păcatelor? I-am răspuns acestui tînăr, spunîndu-i că foarte mulți oameni nu înțeleg natura lui Dumnezeu. De obicei, întrebarea lor este: "Cum poate un Dumnezeu iubitor să îngăduie ca un om păcătos să meargă în iad?" Dar eu aș întreba mai degrabă: "Cum ar putea un Dumnezeu drept, sfînt și neprihănit, să permită unui păcătos să stea în prezența Sa?" O falsă înțelegere a naturii și caracterului lui Dumnezeu a fost cauza care a determinat apariția atît de multor probleme teologice și etice. Cei mai mulți dintre oameni cred că Dumnezeu este un Dumnezeu iubitor, și se *opresc la acest punct. Dumnezeu nu* este însă numai un Dumnezeu al dragostei, ci El este în același timp neprihănit, drept și sfînt.

Noi îl cunoaștem pe Dumnezeu prin intermediul atributelor Lui. Un atribut nu este o parte din Dumnezeu. Obișnuiam și eu să gîndesc că dacă aș lua toate atributele lui Dumnezeu - sfințenie, dragoste, dreptate, neprihănire - și le-aș aduna la un loc, suma lor ar fi egală cu Dumnezeu. Ei bine, lucrurile nu stau tocmai așa. Un atribut nu este o parte din Dumnezeu, ci un adevăr în legătură cu El. De exemplu, cînd spunem că Dumnezeu este dragoste, prin aceasta nu înțelegem că o parte din Dumnezeu este dragoste, ci că dragostea este o caracteristică a lui Dumnezeu. Cînd Dumnezeu iubește, El nu face altceva decît să fie El Însuși.

Există o problemă care s-a dezvoltat ca rezultat al căderii omului în păcat. În eternitate, Dumnezeu a hotărît să-l creeze pe om. Eu cred, conform Scripturii, că Dumnezeu l-a creat pe om cu scopul de a-și împărtăși cu el dragostea și slava. Dar cînd Adam și Eva s-au răzvrătit și au pornit pe drumul lor propriu, păcatul a intrat în rasa umană. La acel

punct, oamenii au devenit păcătoşi, sau despărţiţi de Dumnezeu. Dilema în care se afla Dumnezeu era că El îl crease pe om cu scopul de a-şi împărtăşi slava cu el, şi acum acesta nesocotise sfatul şi porunca Lui, alegînd să păcătuiască. În dragostea Lui, Dumnezeu a căutat o cale de salvare. Dar fiindcă El nu este numai un Dumnezeu al dragostei, ci şi un Dumnezeu sfînt, drept şi neprihănit, natura Lui Însuşi îl determina să-l pedepsească pe păcătos. Biblia ne spune că "plata păcatului este moartea". Am putea spune deci că Dumnezeu se afla într-o dilemă.

În sînul dumnezeirii - Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt - s-a luat o decizie. Isus, Fiul lui Dumnezeu, avea să ia trup de om. El avea să devină Dmnezeul-Om. Acest lucru este descris în primul capitol din Evanghelia lui Ioan, unde ni se spune: "Cuvîntul a devenit trup şi a locuit printre noi..." De asemenea, în Filipeni 2, Pavel scrie că Cristos Isus s-a dezbrăcat de Sine însuşi şi a luat chip de om.

Isus a fost Dumnezeul-Om. El a fost în acelaşi timp 100% om şi 100% Dumnezeu. De bună voie, El a trăit o viaţă fără păcat, ascultînd pe deplin de voia Tatălui Său. Declaraţia Scripturii cum că "plata păcatului este moartea" nu i s-a aplicat lui Cristos. Fiind nu numai un om mărginit, ci şi Dumnezeu infinit, El a avut capacitatea infinită de a lua asupra Sa păcatele întregii omeniri. În urmă cu aproape 2000 de ani, cînd a murit pe cruce, Dumnezeul sfînt, drept şi neprihăit Şi-a turnat toată mînia asupra Fiului Său. Cînd Isus a strigat: "S-a sfîrşit!", natura neprihănită a lui Dumnezeu a fost deplin satisfăcută. Se poate spune că din acel moment Dumnezeu era din nou "liber" să trateze

omenirea cu dragoste, fără a mai fi nevoit să-l distrugă pe păcătos, deoarece prin moartea lui Isus pe *cruce, natura Lui neprihănită* a fost *deplin* satisfăcută.

Adeseori îl întreb pe oamenii cu care stau de vorbă: "Pentru cine a murit Isus?" Şi ei îmi răspund: "Pentru mine" sau "pentru întreaga lume." Apoi eu continui: "Şi pentru cine încă?" şi ei îmi răspund: "Nu ştiu." La care eu le spun: "El a murit şi pentru Dumnezeu Tatăl." *Vedeţi deci cum se pune* problema? Cristos nu a murit numai pentru noi, ci şi pentru Tatăl. Acest lucru este descris în Romani 3:25, unde Pavel vorbeşte despre jertfa de ispăşire. În esenţă, această jertfă de ispăşire înseamnă satisfacerea unei cerinţe. Cînd a murit pe cruce, Isus a murit nu numai pentru noi, ci şi pentru a satisface cerinţele sfinţeniei şi dreptăţii caracteristice naturii lui Dumnezeu.

Un incident petrecut cu cîţiva ani în urmă în California mi-a lămurit ceea ce a făcut Isus pe cruce pentru a rezolva problema pe care Dumnezeu o avea în ce priveşte omenirea păcătoasă. O tînără fusese reţinută de poliţie pentru depăşirea vitezei legale de circulaţie. A fost adusă în faţa judecătorului şi i s-a aplicat o amendă. Judecătorul a citit acuzaţia şi a întrebat-o: "*Eşti sau nu eşti vinovată?*" *Tînăra a răspuns*: "Sînt vinovată." Judecătorul a pronunţat sentinţa. O amendă de 100 de dolari sau 10 zile de arest. Atunci s-a întîmplat un lucru nemaipomenit în analele judiciare: judecătorul s-a ridicat, şi-a scos roba, a înaintat în faţa curţii, şi-a scos portofelul din buzunar şi a plătit amenda. Care este explicaţia? Judecătorul era tatăl fetei. El îşi iubea fiica, dar în acelaşi timp era judecător. Fiica lui încălcase

legea, și el nu putea să-i spună pur și simplu: "Pentru că te iubesc, te iert. Poți pleca." Dacă ar fi procedat astfel, el ar fi fost un judecător nedrept. El trebuia să respecte legea. Dar fiindcă își iubea fiica, dragostea lui față de ea l-a făcut să-și scoată roba de judecător, să vină și să o reprezinte în calitate de tată, plătindu-i datoria.

Ilustrația descrie într-o oarecare măsură ceea ce Dumnezeu a făcut pentru noi în Isus Cristos. Noi am păcătuit. Biblia spune: "Plata păcatului este moartea." Oricît de mult ne-ar fi iubit, Dumnezeu trebuia să rostească sentința de MOARTE, fiind un Dumnezeu drept. Și totuși, deorece ne-a iubit atît de mult, El a fost gata să se coboare de pe tronul Lui, luînd trup de om în Isus Cristos și să plătească prețul răscumpărării noastre, care a însemnat moartea Fiului Său pe cruce.

La acest punct, mulți oameni pun întrebarea: "De ce nu ne-a iertat El pur și simplu?" Un director al unei mari întreprinderi mi-a spus odată: "Angajații mei produc adesea stricăciuni și eu le trec cu vederea. Vreți să spuneți că Dumnezeu n-ar putea face la fel?" Oamenii uită însă faptul că oriunde există iertare, este și un preț de plătit. De exemplu, să spunem că fiica mea sparge o lampă din casă. Eu sînt un tată iubitor și iertător, așa încît o iau pe genunchi, o îmbrățișez, și-i spun: "Nu mai plînge, draga mea. Tata te iubește și te iartă." Acum, de obicei oamenii cu care stau de vorbă vor spune: "Ei bine, așa trebuia să facă și Dumnezeu." Să nu uităm însă că lampa spartă trebuie înlocuită. Cine plătește lampa nouă? Ei bine, eu. Există întotdeauna un preț al iertării. De pildă, dacă cineva te insultă în public și tu îi spui apoi cu

înțelegere: "Te-am iertat", cine suportă prețul insultei? Tu.

Aceasta este ceea ce a făcut și Dumnezeu. El i-a spus omului: "Ești iertat". Dar a plătit El Însuși prețul acestei iertări prin moartea Sa pe cruce.

EL A SCHIMBAT VIAȚA MEA

Isus Cristos este viu. Faptul că mă aflu în viață și că desfășor activitatea pe care o desfășor este o dovadă vie a faptului că Isus Cristos a înviat din morți.

Thomas Aquinas scria: "Există în fiecare suflet o sete după fericire și împlinire." Ca adolescent am dorit să fiu fericit -și acesta nu este un lucru rău. Voiam să fiu unul dintre cei mai fericiți oameni din lume. Doream de asemenea un sens în viață. Voiam răspunsuri la întrebările mele: "Cine sînt eu?" "De ce mă aflu aici?" "Unde mă voi duce după moarte?"

Mai mult decît atît, doream libertatea. Voiam să fiu ființa cea mai liberă de pe pămînt. Pentru mine, libertate nu înseamnă a merge și a face ceea ce vrei. Oricine poate face acest lucru, și nenumărați oameni o și fac. Adevărata libertate însă înseamnă a avea tăria să faci ceea ce știi că ești dator să faci. Cei mai mulți oameni stiu ce anume ar trebui să facă, dar nu au puterea necesară. Aceștia sînt adevărații încătușați.

Astfel, am început să caut răspunsuri. Se părea că fiecare om are un anume fel de religie, așa că am început și eu să fac ceea ce-i vedeam pe alții făcînd; am început prin a merge la biserică. Se

pare însă că nu găsisem biserica cea mai bună. Unii vor înţelege ce vreau să spun: mă simţeam mai mizerabil în biserică decît afară. Mergeam dimineaţa, după-masa şi seara...

Fiind din totdeauna o fiinţă foarte practică, atunci cînd un lucru nu merge, îl fac bucăţi. Aşa că am rupt-o cu religia. Tot ceea ce ea mi-a oferit au fost 35 de cenţi pe care i-am luat din greşeală în timpul unei colecte, ca rest de la cei 25 de cenţi pe care-i donasem. Şi cam atît este tot ceea ce mulţi oameni cîştigă din toată religia lor.

Am început să mă întreb dacă prestigiul ar putea fi soluţia. Faptul de a fi un conducător, de a găsi o cauză căreia să i te dăruieşti şi să ajungi astfel "vestit" - asta trebuia să fie! La prima universitate la care am studiat, studenţii cu funcţii înalte se bucurau de tot felul de privilegii.

Astfel, am început să mă zbat pentru funcţia de preşedinte de an, şi am ajuns să fiu ales. Era interesant să fii cunoscut de către toţi studenţii din şcoală; toţi mă salutau respectuos: "Salut Josh!" Eu hotăram în ce fel aveau să fie folosite fondurile studenţeşti şi cine aveau să fie vorbitorii pe care îi invitam pentru diferitele prelegeri. Era grozav! Dar, ca orice alt lucru pe care-l încercasem, a început şi acesta să se învechească. De obicei mă trezeam lunea dimineaţa cu dureri de cap din cauza nopţii precedente; şi atitudinea mea era: "Ei bine, încă o săptămînă de alergare..." - şi mă străduiam să răzbesc de lunea pînă sîmbăta... Fericirea mea gravita în jurul a două seri din săptămînă: sîmbăta şi duminica; şi apoi cercul vicios se relua din nou.

Totuşi, am reuşit să-i înşel pe toţi cei din jur. Ei mă socoteau cel mai norocos şi fericit băiat din lume. În timpul campaniei de alegeri circula printre

studenţi fraza: "Josh - voioşia întruchipată!" Mă distram mai bine ca oricine pe banii studenţilor, fără ca ei să-şi dea seama că fericirea mea nu era cu nimic mai grozavă decît a lor. Ea depindea de circumstanţe: cînd lucrurile îmi mergeau bine, mă simţeam mulţumit. Cînd treburile mergeau prost, eram nefericit. Eram ca o barcă pe valurile mării, purtată încoace şi încolo de vîntul circumstanţelor. Există un termen biblic care descrie acest gen de viaţă: iad. Nu aflasem însă pe nimeni care să trăiască un alt fel de viaţă, şi nu ştiam cine mi-ar fi putut spune cum să trăiesc altfel, sau cum să-mi schimb viaţa. Toţi îmi spuneau ce ar trebui să fac, dar nimeni nu-mi asigura puterea s-o fac. Am început să fiu nemulţumit, frustrat.

Îmi dădeam seama că puţini dintre studenţii pe care-i cunoşteam erau mai sinceri decît mine în căutarea şi încercarea lor de a afla un sens în viaţă. Cu timpul, am început să observ un grup de studenţi - vreo opt - a căror viaţă părea să aibă ceva deosebit. Ei păreau să ştie ce cred şi de ce anume. Mi-a plăcut întotdeauna să mă aflu în preajma unor asemenea oameni. Nu contează dacă ei sînt sau nu de acord cu mine. Unul dintre cei mai buni prieteni ai mei are opinii total diferite de ale mele în unele privinţe; dar ceea ce am admirat din totdeauna au fost oamenii cu convingeri ferme. (N-am întîlnit încă prea mulţi, dar îi admir pe toţi acela pe care-i cunosc). Iată de ce, uneori mă simt mai bine printre nişte lideri radicali decît în preajma unora dintre creştini. Căci unii creştini pe care i-am întîlnit sînt atît de şterşi, încît mă întreb dacă 50% din ei nu joacă doar teatru... Dar oamenii din acest grup păreau să ştie încotro merg. Şi acest lucru este cu totul neobişnuit printre studenţi.

Aceşti tineri pe care începusem să-i remarc, nu numai că vorbeau despre dragoste, dar se şi angajau. Păreau să se învîrtă deasupra circumstanţelor vieţii de studenţi. Toţi ceilalţi păreau copleşiţi de multitudinea de activităţi. Un lucru pe care l-am observat însă a fost că ei păreau a radia o împlinire şi un echilibru care nu erau tulburate de circumstanţe. Se părea că posedau o sursă internă de bucurie continuă. Erau remarcabili: aveau ceva ce mie îmi lipsea.

Şi, ca de obicei, cînd cineva are ceva ce tu nu ai, aceasta te face să rîvneşti şi tu la acel lucru... De aceea este atît de periculos să-ţi laşi bicicleta fără lacăt în faţa căminului... (Dacă educaţia ar fi într-adevăr soluţia tuturor problemelor, universităţile ar trebui să fie locurile cele mai "sfinte" din întreaga lume...)

Astfel, m-am hotărît să mi-i cîştig pe aceşti tineri ciudaţi de prieteni... Două săptămîni mai tîrziu, ne aflam cu toţii la o cafea, într-o cofetărie...

Conversaţia a început să se dezvolte în jurul subiectului: Dumnezeu. Şi aşa cum se întîmplă, dacă eşti nesigur pe tine, vei căuta să respingi pe loc orice argumente atunci cînd este vorba de religie sau de Dumnezeu. De aceea fiecare universitate sau comunitate are cîte unul cu gura mare, spunînd: "O, creştinismul! Ha, ha, ha!... Aşa ceva este pentru cei slabi - dar nu pentru un intelectual." (Şi, de obicei, cu cît gura este mai mare, cu atît ea denotă un gol lăuntric mai mare...)

Şi pentru că gîndul nu-mi dădea pace, am privit drept în faţa mea, la una din fete - o fată foarte "bine" (obişnuisem să cred că toţi creştinii arătau la fel - şterşi, neinteresanţi). Şi aplecîndu-mă cu emfază pe speteaza scaunului pentru a nu crea

impresia că eram prea preocupat, am întrebat: "Ce anume vă face pe voi atît de diferiți? Care este cauza?"

Fata aceea părea să aibă o convingere foarte puternică. Ea mă privi direct în ochi fără să zîmbească și rosti două cuvinte pe care nu le-aș fi socotit vreodată ca parte posibilă a unui răspuns la întrebările unui intelectual: "Isus Cristos!"

"Pentru numele lui Dumnezeu - i-am replicat - nu-mi veni te rog cu astfel de fraze... Sînt sătul pînă peste cap de religie, de biserică și de Biblie." Ea îmi răspunse pe același ton: "Tinere, eu n-am vorbit de vreo religie, ci de Isus Cristos."

Pentru prima dată cineva îmi făcea clar faptul că creștinismul nu era o "religie". Religiile sînt încercările oamenilor de a ajunge la Dumnezeu prin fapte bune. Creștinismul este Dumnezeu, coborîndu-Se la om prin Isus Cristos și oferindu-i acestuia o relație personală cu El Însuși.

Se pare că în universități există mai mulți oameni cu o concepție greșită despre creștinism decît oriunde în lume. Recent, am întîlnit un profesor asistent care afirma la unul din seminariile pentru doctoranzi: "Toți cei ce merg la biserică sînt creștini." I-am replicat: "Faptul de a intra într-un garaj nu te face să devii o mașină..." Nu există nici o legătură între a merge la biserică și a fi creștin. Creștin este omul care și-a pus încrederea în Cristos.

Noii mei prieteni m-au încurajat să examinez afirmațiile lui Isus Cristos și pretenția Lui de a fi Fiul lui Dumnezeu, spunîndu-mi că, luînd trup de om, El a trăit printre oameni reali, a murit pe o cruce pentru păcatele omenirii, a fost îngropat și a treia zi

a înviat din morţi, fiind acum în stare să transforme vieţile oamenilor din sec. al XX-lea.

Credeam că era vorba de o înşelăciune. De fapt eram convins că cei mai mulţi creştini nu erau decît nişte idioţi. Întîlnisem deja cîţiva. Obişnuisem să pîndesc la orele de curs, aşteptînd ca vreun student creştin să-şi exprime opinia, pentru a folosi ocazia ca să-l servesc o replică prin care să-l reduc la tăcere. Îmi imaginam că dacă un creştin ar fi avut vreo celulă activă în creierul lui, ar fi murit şi aceea de plictiseală şi singurătate... Era tot ceea ce ştiam cu privire la el.

Dar oamenii aceştia îmi stîrneau de-a dreptul interesul. În sfîrşit, am acceptat provocarea lor, dar am făcut-o doar din mîndrie, dorind să-i "pun la punct." Nu ştiam că la mijloc existau fapte. Nu ştiam că existau dovezi care puteau fi evaluate. În final, raţiunea m-a condus la concluzia că Isus Cristos trebuia să fie ceea ce a pretins a fi. De fapt, la baza primelor două cărţi pe care le-am scris a stat încercarea mea de a combate creştismul. Şi cum nu am reuşit, am sfîrşit prin a deveni creştin.

Între timp au trecut 13 ani, în care m-am documentat în ce priveşte motivele pentru care această credinţă în Isus Cristos este întemeiată din punct de vedere intelectual.

Pe vremea aceea însă aveam o dificultate: mintea îmi spunea că toate aceste lucruri erau adevărate, dar voinţa mă trăgea în altă direcţie. Am descoperit că faptul de a deveni creştin implica destul de multă renunţare, nefiind prea uşor pentru "Ego". Isus Cristos îmi solicita în mod direct voinţa de a crede. Daţi-mi voie să-L citez: "Iată, Eu stau la uşă şi bat. Dacă aude cineva glasul Meu şi-Mi deschide, voi intra..." (Apocalipsa 3:20). Nu-mi păsa

dacă El umblase sau nu pe valuri, sau dacă transformase sau nu apa în vin. Problema mea era că nu doream pur și simplu ca cineva să-mi dirijeze viața. Căci nu-mi puteam imagina o cale mai sigură de a-mi ruina libertatea. Astfel, mintea îmi spunea că creștinismul era adevărat, dar voința mă trăgea în altă parte.

De fiecare dată cînd mă aflam în preajma acestor creștini entuziaști, conflictul meu se relua. Dacă te-ai aflat vreodată în preajma unor oameni fericiți atunci cînd tu însuți te simțeai mizerabil, vei înțelege la ce mă refer. Dar fericirea lor mă atrăgea, și mă trezeam îndreptîndu-mă spre clubul unde îi întîlneam de obicei. Ajunsesem la un punct cînd mergeam la culcare la ora 10 seara și nu reușeam să adorm pînă la 4 dimineața. Îmi dădeam seama că trebuia să-mi scot din minte aceste lucruri, înainte ca să-mi ies eu însumi din minți. (Fusesem întotdeauna un om cu o minte deschisă, dar nu atît de deschisă încît să-mi pierd creierii...)

Și pentru că eram un om cu o minte deschisă, la data de 19 decembrie 1959, la ora 20:30, în timpul celui de-al doilea an de studiu, am devenit creștin.

Unii mă vor întreba: "Ei bine, cum știi că acest lucru s-a întîmplat?" Iar eu le voi răspunde: "Uite cum: am fost de față. Și această decizie mi-a schimbat întreaga viață."

În acea seară m-am rugat și am spus patru lucruri care au făcut posibil începutul relației mele personale cu Cristosul cel înviat.

Mai întîi I-am spus: "Doamne Isuse, Îți mulțumesc că ai murit pe cruce pentru mine." Apoi am continuat: "Îți mărturisesc toate lucrurile din viața mea care nu sînt pe placul Tău, și Te rog

să mă înnoieşti." (Scriptura spune: "Dacă vor fi păcatele voastre roşii cum este cîrmîzul, se vor face albe ca zăpada.") În al treilea rînd am spus: "Chiar acum, aşa cum ştiu mai bine, îţi deschid uşa inimii şi a vieţii mele, şi mă încredinţez Ţie ca Mîntuitor şi Domn. Preia Tu controlul asupra vieţii mele. Schimbă-mi viaţa, fă-mă să fiu omul care m-ai creat Tu să fiu. "Şi apoi, un alt lucru pe care l-am menţionat a fost: "Îţi mulţumesc, prin credinţă, că ai venit în viaţa mea." Nu era o credinţă bazată pe ignoranţă, ci pe Cuvîntul lui Dumnezeu şi pe mărturiile şi relatările istorice care-i atestă autenticitatea.

Cu siguranţă că i-aţi auzit pe mulţi oameni religioşi vorbind despre "iluminarea" pe care au experimetat-o. Ei bine, după ce m-am rugat astfel, nimic deosebit nu s-a petrecut. Vreau să spun chiar nimic. Şi nici chiar pînă astăzi nu pot spune că mi-ar fi crescut aripi. De fapt, după ce am luat acea decizie m-am simţit chiar mai rău. "În ce afacere te-ai mai vîrît!" - îmi ziceam; şi mă simţeam de parcă se sfîrşise cu mine. (Unii încă mai cred că acest lucru s-a întîmplat...) Pot să vă spun doar un singur lucru: În următoarele 6 - 12 luni am ajuns să-mi dau seama că nu ajunsesem la capăt. Viaţa mea era schimbată.

Mă aflam într-o discuţie cu şeful departamentului de istorie de la o universitate din vest, căruia i-am spus printre altele că Dumnezeu îmi transformase întreaga viaţă; la care el m-a întrerupt, zicînd: "Domnule McDowell, hai să fim serioşi. Doar nu vrei să-mi spui că Dumnezeu ţi-a schimbat viaţa acum, în sec. al XX-lea? În ce privinţă?..." După vreo 45 de minute, el m-a oprit, zicînd: "O.K., ajunge."

Unul din aspectele pe care i le-am menționat a fost lipsa mea de pace. Trebuia să fiu mereu antrenat în cîte ceva: mă vînturam de ici colo, și mintea îmi era asaltată de conflicte și frămîntări de tot felul. Cînd mă așezam, încercînd să studiez sau să meditez, nu reușeam să mă adun. Dar la scurt timp după ce am luat acea decizie pentru Cristos, un fel de pace mentală a început să se dezvolte în mine. Nu mă înțelegeți însă greșit. Nu vorbesc aici despre dispariția conflictelor. Ceea ce am aflat în această relație cu Cristos n-a fost atît de mult absența conflictelor, cît puterea de a le face față. Și n-aș schimba aceasta cu nimic în lume.

Un alt domeniu în care am inceput să mă schimb a fost temperamentul. Obișnuisem să-mi pierd cumpătul chiar și numai dacă cineva se uita pieziș la mine. Mai păstrez încă urmele unei încăierări în care aproape că l-am omorît pe unul, în primul an de universitate. Temperamentul meu era în așa măsură o parte din mine însumi, încît nici n-am încercat în mod conștient să mă schimb. Ajunsesem la punctul de a-mi pierde cumpătul pur și simplu pentru a nu-l mai avea...

De atunci, în cei 20 de ani ce s-au scurs, nu m-am mai pierdut cu firea decît o singură dată. Și atunci cînd s-a întîmplat s-o fac am recuperat cam șase ani de liniște...

Exista un alt domeniu cu care nu mă puteam lăuda. Îl voi menționa aici însă, pentru că nenumărați oameni au nevoie de aceeași înnoire în viețile lor: eu am găsit sursa acestei înnoiri într-o relație personală cu Cristos cel înviat. Acest domeniu era acela al urii. Viața mea a fost plină de ură. Aceasta nu se manifesta în mod necesar în afară, dar mă măcina pe dinăuntru. Eram în conflict

permanent cu oamenii, cu lucrurile și cu ideile... Și ca atîția alții, mă simțeam foarte nesigur pe mine. Ori de cîte ori întîlneam o persoană ce avea vederi diferite de ale mele, aceasta îmi devenea dușman.

Dar a existat un om pe care l-am urît mai mult decît orice pe lume: tatăl meu. Îi uram burduhanul. Pentru mine el nu era decît bețivul satului. Acela dintre voi care veniți de la sat și aveți un tată alcoolic, veți înțelege ceea ce vă voi spune... Toată lumea îl cunoștea. Colegii mei veneau la școală și începeau să facă glume pe seama lui. Ei nu se gîndeau că acest lucru mă afecta, căci în aparență eram și eu ca unul din ei - rîdeam, făcînd haz. Dar înăuntrul meu urlam de durere. Intram uneori în grajd și o găseam pe mama bătută atît de rău, încît nu se mai putea ridica, zăcînd în gunoi, printre vaci. Cînd aveam prieteni în vizită îl luam pe tata, îl legam în hambar, și parcam mașina în fața intrării. Apoi le spuneam prietenilor că trebuise să plece undeva... Nu cred ca vreun om să fi urît pe cineva mai mult decît l-am urît eu pe tata.

După ce am luat acea decizie pentru Cristos - poate la vreo 5 luni - dragostea lui Dumnezeu prin Isus Cristos care a intrat în ființa mea era atît de puternică, încît mi-a răsturnat toată această ură. Ea m-a făcut în stare să-mi privesc tatăl drept în ochi și să-i spun: "Tată, te iubesc!" - și să i-o spun din toată inima. După toate cele ce i le făcusem, acest lucru l-a șocat de-a dreptul.

După ce m-am transferat la o universitate privată, am avut un accident foarte serios de mașină. Am fost adus acasă cu gîtul în ghips. Nu voi uita niciodată cum tata a intrat în cameră și m-a întrebat: "Fiule, cum de poți să iubești un tată ca

mine?" Iar eu i-am răspuns: "Tată, cu şase luni în urmă te detestam..." Apoi i-am povestit cum am ajuns să-L cunosc pe Isus Cristos: "L-am primit în viaţa mea... Nu pot să-ţi explic exact tot ce s-a petrecut, dar ca rezultat al acestei relaţii am primit puterea să-i accept pe toţi ceilalţi oameni aşa cum sînt."

45 de minute mai tîrziu am văzut întîmplîndu-se sub ochii mei cea mai mare minune ce mi-a fost dat s-o văd. Cineva din familia mea, unul care mă cunoştea atît de bine încît nu puteam să-l duc cu vorba, îmi spuse: "Fiule, dacă Dumnezeu poate face în viaţa mea ceea ce L-am văzut făcînd în tine, vreau să-I dau ocazia." Chiar atunci, acolo, tatăl meu se rugă împreună cu mine, predîndu-şi viaţa lui Cristos.

De obicei schimbările apar în decurs de cîteva zile, săptămîni, uneori cîteva luni sau chiar ani. Viaţa mea s-a transformat în mod progresiv, în decursul primelor 6 - 12 luni de la convertire. Viaţa tatălui meu s-a schimbat acolo, sub ochii mei. A fost ca şi cum cineva ar fi răsucit întrerupătorul, aprinzînd lumina. Nu mi-a mai fost dat să văd o schimbare atît de radicală nici pînă atunci şi nici de atunci încoace. De atunci tata a mai atins băutura o singură dată. Şi atunci a dus-o pînă la buze şi apoi a aruncat-o la o parte... Concluzia fermă la care am ajuns este că o relaţie vie cu Isus Cristos transformă vieţile oamenilor.

Poţi să rîzi de creştinism, poţi să-l batjocoreşti şi să-l ridiculizezi, dar el funcţionează. El transformă vieţile oamenilor. Cînd îţi pui încrederea în Cristos, trebuie să ai grijă de atitudinile şi obiceiurile tale, căci Isus Cristos este specialist în schimbarea lor.

Dar creştinismul nu este un lucru pe care să-l torni cuiva pe gît, sau să-l impui vreunui om. Fiecare om îşi are viaţa lui pe care s-o trăiască. Tot ce pot face este să-ţi spun ceea ce am aflat eu. După aceea, decizia îţi aparţine.

Poate rugăciunea pe care am rostit-o eu atunci îţi va fi de folos. Iat-o:

Doamne Isuse, am nevoie de Tine. Îţi mulţumesc că ai murit pe cruce pentru mine. Iartă-mă şi înnoieşte-mă. Chiar acum, în acest moment, mă încredinţez Ţie ca Mîntuitor şi Domn. Fă din mine omul care m-ai creat să fiu. În Numele lui Isus Cristos.

Cum se face oare că atunci cînd vorbeşti despre Dumnezeu oamenii nu par a fi ofensaţi, dar deîndată ce pomeneşti numele lui Isus, de cele mai multe ori, el încearcă să schimbe subiectul? De ce oare, în tot cursul istoriei, oamenii s-au deosebit atît de mult prin răspunsul pe care l-au dat la întrebarea:

"Cine este Isus?"

